

Vajus Pratešiamas Iki Birželio 1 d. -- Gaukite Po Naują Nari

AMERIKIEČIAI JAU UŽ REINO UPES; ATLIKO ISTORINĮ PASIMOJIMĄ

Priešai Visur Spaudžiami Prie Sienos

Iš visų frontų mus pasiekia geros žinios. Amerikiečiai pradėjo Reino pietinės dalies invaziją. Praci-
tą savaitę Amerikos pirmosios armijos daliniai persimu-
šę per vokiečių nesusipėtą sugriauti tiltą ties Remagen ir
pasileido į Vokietiją už Reino. Šią savaitę amerikie-
čiai per Reino upę persikėlė netoli miesto Coblenz. Per-
sikėlusieji daro pažangos. Visas vakarinis Reino upės
pakraštys, pradedant Rheinberg Olandijoje ir baigiant
Coblenz ties Francija, jau sąjungiečių rankose. Praci-
tą savaitę sąjungiečiai užėmė didelius Vokietijos plotus.

Amerikiečių persikėlimas per Reiną skaitomas istori-
niniu įvykiu. Vokiečiai, mat, Reiną laikė kaip kokią
"šventą tvirtovę", per kurią priešai negalėdavo persi-
kelti ir į Vokietiją išsiversti. Tik Napoleonas 1805 me-
tais tą "šventąją tvirtovę" buvo perėjęs. Dabar tai
atliko amerikiečiai.

Rytų fronte rusai daro pažangos. Ir netiek daug
jie dabar skverbiasi link Berlyno, kiek link Baltijo ju-
ros pakraščio. Jie jau visai netoli Danzingo, Gdynės
ir Stettin. Tai trys labai svarbūs uostai. Patys vokie-
čiai praneš, kad rusai vėl pradeda "gyviau judėti" ir
ties Berlynu, kuris link jau tik apie 25 mylios.

Sąjungiečių armijų veikimas pagyvėjo Italijos fron-
te. Paskutiniu laiku amerikiečiai po kelias mylias pa-
žengia pirmyn. Susirėmimai, kiek jų šiuo tarpu tame
fronte įvyksta, vyriausiai eina netoli didmiesčio Bo-
logne.

Pacificke amerikiečiai veikia plačiu ruožu. Jau
veik be palovos amerikiečių didieji bombardieriai B-29 di-
delskaičiai bombarduoja, Tokio ir kitas svarbias vie-
tis. Tokio liepsnose ir jau gaisrai apgriautas. Ameri-
kiečiai vyriausiai taiko į karo reikmenų, amunicijos
ir lėktuvų gaminių centrus.

Filipinuose amerikiečiams sekasi. Jau baigiama
užimti salą Iwo. Praeitose savaitės pabaigoje įsiveržė
į dar vieną didelę salą, butent Mindanao. Dabar ameri-
kiečių rankose jau trys didės Filipinų salos: Leyte,
Samar ir Mindora. Taipgi apie trečdalis Luzon salos
ir dalys kitų mažesnių salų.

Sąjungiečiai pasekmingai veikia Burmoje. Šitai
rašant, didelės kovos eina Mandalay mieste, kurio veik-
pusė jau sąjungiečių rankose.

Bendrai imant, pavasariui artėjant, visuose karo
frontuose reikišiai didelio gyvyumo, ir visur sąjungiečių
pasisekimu. Tas "gyvumas" dar daugiau pagyvės ne-
trukus. Priešai visur spaudžiami ir spiriami prie sienos.

Rusų-Švedų Konfliktas Del Pabalčio Atbėgėlių

New York, N. Y. — Kovo 8
d. LAIC. — Sausio 17 d. šve-
dų laikraštis Expressen rašo,
kad Pabalčio kraštų atbėgė-
liai sudarys patį sunkiausią
atbėgėlių problemą Švedijai.
Jau pačioje pradžioje sovietų
valdžia rodė didelio nepasiten-
kinimo del švedų valdžios nu-
taro įsileisti atbėgėlius. Da-
bar sovietų valdžios laikraštis,
Karas ir Darbininkų Klasė,
kaltina švedus ir vokiečius,
kurie buk išstumę 30,000 at-
bėgėlių į Švediją, kur dabar
jie yra suminti.

Laikraštis rašo, kad sovie-
tų spaudos kaltinimai yra gry-
nas absurdas. Manoma, kad
sovietų valdžia pareiškė iš-
vesti visus atbėgėlius į Rusi-
ją, nes visus Pabalčio kraštų
gyventojus jie skaito Rusijos
piliečiais. Minimas laikraštis
nurodo, kad švedų valdžia
jau padarė dvi nuolaidas ru-
sams: ji nusileido del Pabal-
tijo kraštų inkorporacijos į
Rusiją ir leido sovietų agen-
tams aplankyti atbėgėlių sto-
vyklas. Laikraštis pataria ne-
daryti daugiau nuolaidų.

Tos pačios dienos švedų
socialdemokratų laikraštis,
Morgentidningen, apgailestau-
ja, kad sovietų spaudos atsto-

vai rašo apie tokius dalykus,
apie kuriuos neturi tikslų in-
formacijų. Esą, Karo ir Dar-
bininkų Klasės redaktorius
neparasė nei vieno teisingo
žodžio apie švediją ir atbė-
gėlius. Laikraštis stebisi, kaip
blogai sovietų spauda infor-
muota apie užsienio dalykus.
Stebisi, nes sovietų valdžia
palaiki savo spaudos agen-
tų, kuri glaudžiai dirba su
legacija ir turi labai didelį
štabą Stockholme.

"Viskas Karui"

Praeitą savaitę Japonijos
premieras Koiso japonus įspė-
jo: "Atėities įvykiai nulems,
ar japonų tauta išliks gyva
ar bus eliminuota iš šio pa-
saulio". Po to atsisaukė į ja-
ponus, prašydamas "viską au-
koti karui".

Karaliaučius Lietuvai

London. — Kalbėdamas
apie Jaltos konferenciją, Ang-
lijos užsienio reikalų sekreto-
rius, Anthony Eden, išsitarė,
kad Karaliaučius bus priskir-
tams prie "tarybinės" Lietu-
vos.

Amerikiečiai Už Reino

Japonų Žvėriškas Elgėsis Salose

Kur Maisto Stokuoja, Ragina
Žmones Valgyti Žiurkes

Melbourne, Australija. —
Čia atvykę išlaivinti belais-
viai pasakoja, kad japonai In-
dijų salose, matydami negalė-
siai atsilaikyti, pradėjo žmo-
nes kankinti ir žudyti.

Pasakoja, kad vien Olandų
Borneje japonai nužudė dau-
giau, kaip 2,000 žmonių. Te-
nai didelė stoka maisto, todėl
japonai ragina žmones valgyti
žiurkes.

Motėrų išniekinimas išsukė
sukilimus, kuriuos japonai nu-
mašino baisiu žiaurumu.

Čia reikia pastebėti, kad
šiais žiaurumais laike šio ka-
ro japonai pasižymėjo visur,
kur tik spėjo įkelti koją. Jie
bjauriai elgiasi Kinijoje ir ki-
tur. Jie daug žmonių, greičiau-
siai be jokio reikalo, išžudė
Maniloje ir Luzon soloje. Šie
geltonieji žiurkės, matyti, šėls-
ta prieš galą, kurį jiems pa-
darys amerikiečiai, padedami
sąjungiečių.

Ims Slauges

Washington, D. C. — Pra-
eitą savaitę kongreso atstovų
butas, 347 balsais prieš 42,
nutarė verstina imti slauges
karo tarnybai. Sulig to nuta-
rimo, karo tarnybon galima
imti neištekėjusias slauges,
turinčias nuo 20 iki 44 metų
amžiaus. Našlės su vaikais
nuo šios tarnybos paluosuoa-
mos.

Šis nutarimas padarytas
todel, kad paskutiniu laiku
stokuoja slaugių aptarnava-
vimui sužeistų karių. Armi-
joje tokių slaugių reikia nuo
18,500 iki 20,000, ir kadangi
į ligonines kasdien pristato-
ma po apie 1,600 sužeistų ka-
reivių, ir kadangi savanorių
slaugių trūksta — nutarta
jas imti prievarta.

Šis reikalas dar bus svar-
stytas senate. Beabejo ir te-
nai didžiulia balsų jis bus
priimtas.

Sugrįžo Iš Bataan

Chicago, Ill. — Į Chicagą
sugrįžo lietuviai Pfc. Louis
Zilis, kuris buvo 192 tankų
bataliono nariu. Jis turi daug
ką papasakoti ir jo pasakoji-
mai telpa amerikų spaudos
je.

"Karas Jau Pralaimėtas"

Stockholm, Švedija. — Ne-
senai Hitleris savo ištikimiams
ir fanatiškiems nacių parti-
jos vadams pareiškė, kad "ka-
ras jau pralaimėtas". Jis įsa-
kė naciams viską "naikinti,
kad įsiveržė į Vokietiją sąjun-
giečiai nieko nerastų. O tame
karo pralaimėjime didžiausiais
kaltininkais yra išdavikai, ku-
rie "netiksliai ji informavo
1940 ir 1941 metais".

New York, N. Y. — Tito-
Broz jau sudarė Jugoslavijos
naują kabinetą, kurį turės
patvirtinti trys regentai. Bu-
vęs premieras dr. I. Subasić
paskirtas užsienio reikalų mi-
nisteriu.

Įvairios Žinios

Francija. — Amerikiečiai
kovo 12 dieną pradėjo pirmąją
ataką anoje Reino pusėje.
Pasiūstumej pirmyn ir užėmė
keletą miestelių. Čia tikima-
si didelio vokiečių pasiprieši-
nimo. Dar daugiau amerikie-
čių veržiasi per Reiną. — Sąjun-
giečių vadai jau nemaną, kad
Reinas yra svarbus nepereina-
mas punktas. — Anglų field
maršalas Montgomery, kuris
vadovauja kanadiečiams ir
kai kuriems amerikiečių dali-
niams, yra prisirengęs keltis
per Reiną šiaurėje. — Ameri-
kiečių ir anglų bombardieriai
dideliais skaičiais puola vokie-
čių industrinius miestus ano-
je Reino pusėje.

Maskva. — Rusų raudono-
ji armija paėmė svarbų for-
tifikacijų Kvestrin miestą,
kuris randasi prie Oder upės
ir pakelii į Berlyną. Kol ši
miestą užėmė, kova ėjo per
trisdešimt penkias dienas.
Šis miestas nuo Berlyno ran-
dasi tik trisdešimt aštuonios
mylios. Rusai artinasi Danzi-
go ir Gdynės.

Pacificas. — Amerikiečiai
įsiveržė į Mindanao salą Fili-
pinuose, be didelio sunkumo
ir didelių greitumu užėmė
miestą Zamboanga ir netoli
besirandantį erodromą. Japo-
nų pasipriešinimas čia gana
lengvas. Pažangos padaryta
Luzon saloje. Taip pat Iwo
saloje. Amerikiečių bombardieriai
bombardavo trečią didžiųjų
Japonijos miestų Nagoyą. To-
kio mieste išgriauta apie pen-
kių kvadratinų mylių plotas.
Amerikiečių didieji bombardieriai
B-29 bombardavo Singapore.

Mexico City, Meksika. —
Čia jau užsibaigė dvidešimties
Amerikos respublikų konferen-
cija. Priimta šešios dešimtys
rezoliucijų, nors buvo pasiuly-
ta net 287. Susitarta siekti
sustiprinti politinio, apsigyni-
mo, ukio ir visuomeninio ben-
dradarbiavimo tarpe šiaurinė-
s, Vidurinės ir Pietinės A-
merikos respublikų.

Burma. — Anglai ir indė-
nai jau plačiai įsiveržė į mie-
stą Mandalay Burmoje. Mušiai
eina gatvėse. Anglai su indė-
nais tikisi apsupti bent 50-
000 japonų toje srity.

Washington, D. C. — Nuo
karo pradžios iki vasario pa-
baigai Amerikos nuostoliai
buvo sekami: armijoje —
142,235 užmušty, o laivyne —
34,513, be žinios dingusių
91,237 kareiviai ir 10,671 ju-
reivis, nelaisvėn pakliuvusių
60,666 kareivių ir 4,317 ju-
reivių, sužeistų kareivių 438,
734 ir jureivių 41,209. Su-
žeistų kareivių ir jureivių
221,155 išgydyti ir sugrįžo at-
gal į savo pareigas.

Maskva. — Suvenytų Val-
stijų misija pareiškė, kad su-
virš 1,000 Amerikos karių,
kuriuos rusų armija išlaisvi-
no iš nacių nelaisvės, jau iš-
vyko iš Odesos ir grįžta į A-
meriką.

London. — Čia radio pas-
kelbė, kad feldmaršalas E.
Rommel, buvęs vienas Hitle-
rio mėgiamųjų generolų, buvo
suokabininkų tarpe prieš Hiti-
lerį, ir jei liepos mėnesį Hiti-
leris but buvęs bomba nuže-
tas — Rommelis butų prašęs
paliuotį su sąjungiečiais. Šis

Gali Ir Vėl Kilti Mainierių Streikas

Savininkai Nesutinka Mokėti
Po Dešimts Centų Nuo Tono

Washington, D. C. — Nese-
nai angliakasių unijos prezi-
dentas, J. L. Lewis, išstātė
mainių savininkams keletą rei-
kalavimų. Vienas tų reikalavi-
mų — kad savininkai mokėtų
po dešimts centų nuo kiekvie-
no tono iškastos anglies ir
unijos iždą, kad už tuos pi-
nigus butų galima rupintis
angliakasių sveikatos užlaiky-
mui.

Neminint kitų reikalavimų,
savininkai grieštai šiam reika-
lavimui priešingi. Minkštosios
anglies kasyklų savininkai už
tai puola uniją, sakydami, kad
jau ir dabar jie sumoka veik
po 10 centų nuo tono darbi-
ninkų senatvės mokesčių, be-
darbės kompensacijos ir del
darbo susidariusių negalėjimų
fondams.

Šiam unijos reikalavimui
priešinasi beveik visi angli-
akasyklų savininkai, ir kaip
šis reikalas užsibaigs — neži-
nia. Ko gero, gali kilti strei-
kas.

Be Sustojimo

London. — Kovo 8 dieną
1,650 Amerikos bombardierių
ir lėktuvų atakavo jau ir taip
smarkiai apdaužyto indus-
trinio Vokietijos Ruhr klonio
centrus. Vyriausiai taikoma
į gazolino fabrikus, sintetinio
aliejaus vartyklas ir geležinke-
lių centrus.

Sąjungiečių bombardieriai
ir lėktuvai bombarduoja Austri-
ją ir kitus karo jmonių cen-
trus. Anglų lėktuvai ir bom-
beriai taipgi atakuoja Vokie-
tiją ir kitur.

Šios atakos iki kovo 8 die-
nai tęsėsi be jokios palovos
per ištisas 24 dienas. Šitai ra-
šant, taipgi be pertraukos ata-
kuojama. Tomis atakomis pa-
dedama silpninti nacių karo
mašiną, kuri jau pusėtinai su-
šlubavo.

Kaip Siųsti Laiškus Dabar į Lietuvą

Mes gauname laiškų, atsi-
klausančių, kaip dabar siųsti
ir adresuoti laiškus į Lietu-
vą? Laiškus reikia adresuoti
kaip ir pirmiau. Pavyzdžiui:

Petras X,
Paupio kaimas,
Jezno paštas,
Alytaus apskritis,
LITHUANIA.

Kairės pusės voko viršuje
reikia parašyti ir savo varda-
pavardę bei adresą. Ant voko
reikia užlipdyti penkių centų
krasos ženklelį. Ant atvirlaiš-
kių reikia lipdyti 3c. krasos
ženklelį. Atvirlaiškiai turi bu-
ti paprasti — be braižinių,
ilustracijų ir paveikslų.

Washington, D. C. — Mili-
tariniai tēmytojai daro išva-
das iš gaunamų pranešimų,
kad nacių aukštoji komanda
nori pasiduoti ir baigti karą.
bet Hitleris ir kiti nacių-vir-
šininkai tam priešinasi ir ne-
leidžia to daryti.

PRAILGINDAMA SLA PREZ. VAJŲ, P. TARYBA PADARĖ DIDELĮ GERĄ

Duoda Progos Atlikti Neatliktą Pareigą

Tarp kitų reikalų, praicitas SLA Pildomosios Ta-
rybos suvažiavimas atliko dar vieną gerą: prailgino S.
L. A. Prezidento Vajų iki birželio 1 dienos, šių metų.
"Atliko gerą" sakome todėl, kad pas mus bile kokio
darbo atlikimui ima daug laiko, kol tas darbas įsisiu-
buoja. SLA Prezidento Vajus originaliai buvo paskelb-
tas tik dviem mėnesiams. Po to prailgintas dar dviem
mėnesiams. Bet tie keturi mėnesiai "sususuko" taip
neįčiuomais, kad daugelis SLA narių pasijuto dar neat-
likę savo pareigos — neprirašė nė vieno naujo nario.
Ir daugelis tų narių kreipėsi į SLA Centrą ir mūsų pre-
zidentą, brolių V. F. Laukaitį, prašydami vajų pratęsti.
Todel Pildomoji Taryba to jų prašymo paklausė ir va-
jų prailgino, tokiu būdu pridėdama dar tris mėnesius
"magaryčių", kas suteiks progos savo pareigas atlikti
tiems nariams, kurie jų dar neatliko.

Pusė kovo mėnesio, balandis ir gegužis visuose dar-
buose yra produktyviausias laikotarpis. Tuo laikotarpiu
dar niekas nerengia jokių parengimų už miesto,
žmonės dar neišvažinėja šventadieniais į laukus ar atos-
togi. Per tuos pustrėčio mėnesius mūsų nariai dar tu-
rės progos surasti savo gimines, draugus, kaimynus ir
pažistamus namie ir galės juos pakalbinti prisarašyti
prie SLA. Mes pasitikime, kad per tuos pustrėčio mė-
nesio bus atlikta kur kas daugiau, negu pasisekė atlikti
per pirmuosius keturis vajaus mėnesius. O atlikti
reikia. Juk visi žinome, kad mūsų Susivienijimui reik-
ia daugiau naujų narių. Visi žinome, kad be jaunimo
SLA ateitis nekokia. Bet laike dabar pravedamo va-
jaus mes galime Susivienijimą pagydyti. Galime gauti
tik naujų narių, o ypač jaunimą, kad mūsų organi-
zacija galėtų pakilti keliais tukstančiais narių. Kasgi
tuomet? Tuomet mes galėtume daug lengviau ir su ge-
resniu pasisekimu atlikti visokius kaip savo organizaci-
jos, taip ir visos lietuvių tautos darbus. Mes gyviau
veiktume kolonijose. Mūsų žodis butų geriau išgirstas
visur. Ir taip butų visai netrukus; butų, jei bent di-
džiuna SLA narių prirašytų bent po vieną naują narį.
O naują narį gauti nesunku. Juk jau yra tokių narių,
kurie prirašė po šešis, penkis, keturis, tris ir du narius.
Todel argi jų negalėtum prirašyti bent vieno? Pa-
bandykite, o pamatysite kaip lengva.

Sąjungiečių Santikių Išbandymas

Washington, D. C. — Su-
vienytų Valstijų senatoriai
stebi Maskvoje vykstančias
derības sudarymui laikinos
vyriausybės Lenkijai ir tai
stato, "kaipo ženklą, kokios
kooperacijos galima tikėtis
pasaulinės taikos konferen-
cijoje".

Vadindamas Maskvos dery-
bas "išbandymu", senatorius

Vanderberg (Mich. valstijos
republikonas), pareiškė, kad
"to pasekos bent jam įrodys,
kaip teli Rusija apsiims pri-
imti Amerikos ir Anglijos nuo-
mones del politikos, liečiančios
Rusiją".

Senatorius Vandenberg sa-
ko, kad "šis yra išbandymas
mūsų sugebėjimo kooperuoti
su rusais ir angliais del tarp-
tautinės apsaugos klausimų".

Pavyzdingas Amerikos Generolas

Iš vakarų fronto į Baltimo-
rę sugrįžęs saržantas T. J.
Defibaugh pasakoja, kaip
gen. G. S. Patton, kuris ko-
manduoja Amerikos trečiąją
armiją, perplaukė 150 pėdų
platumo Sure upę Vokietijoje,
tuo paskatindamas tą patį
daryti ir eilinius karius.

Priešus prie tos upės, vokie-
čiai pradėjo į amerikiečius
smarkiai šaudyti. Anksti išry-
to buvo pradėta keltis per upę
valtelėmis. Upė buvo labai
srauni ir vanduo šaltas. Joje
plaukiojo ledai. Tai matyda-
mas, gen. Patton atšaukė val-
teles ir liepė savo kariams
plaukti per upę su šautuvais
ir kitais karo padargais. Jis
sakė, kad laiveluose sėdį ka-
reiviai lengvai pastebimi ir
todel priešai gali juos naikinti.
Ir po to pats gen. parodė
pavyzdį, kaip galima be val-
telių per upę persikelti: jis
šoko į vandenį, nuplaukė į ki-
tą upės krantą ir netrukus
sugrįžo atgal.

Pasimokinę pavyzdžio, tuk-
stančiai kareivių perplaukė
upę be valtelių.

Bendrai imant, šis generolas
yra smarkiausiai ir pavyzdin-
giausiai iš visų Amerikos ge-
nerolų: jis kur eina — ten
nueina, kur pradeda — ten
pasekmingai užbaigia.

Perversmas Nepavyko

London. — Paryžiuje gauta
žinia, kad Portugalijos burys
aukštų karininkų bandė nu-
versti premiero Antonio de
Oliveira vyriausybę. Bandy-
mas nepavyko.

Potvinis Amerikoje

Porthsmouth, O. — Šiame
mieste Ohio upės vanduo pra-
eitą savaitę buvo iškilęs iki
užtvankų viršūnių. Kitur, ta-
čiau, vanduo pradėjo nusekti.
Spėjama, kad dėl išsiliejusios
upės apie 125,000 žmonių lie-
ka be laikinos pastogės.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

FRANAS BAJORAS
Editor
DR. M. J. VINIKAS
Business Manager
YEARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States — \$1.50
To Foreign Countries — \$2.00
307 W. 30th St., New York 1, N. Y.
Tel.: LACKAWANNA 4-5529

PASTABOS

NESENAI sužinojome, kad Vokietijoje, netoli Šveicarijos, numirė aušrininkas, didelis lietuvių tautos mylėtojas — SLA Garbės Narys Dr. Jonas Šliupas. Vokietijoje jis, matyti, atsidūrė bėgdamas nuo dar kartą besiantinančios raudonosios invazijos. Velionis buvo vienas pirmųjų iniciatorių SLA suorganizavimui. Jis daug dirbo kaip pats Susivienijimui, taip ir visai lietuvių tautai. Butų labai gerai, jei SLA kuopų susirinkimui, septyniolika apie tai viešai primintų ir paprašytų narius atsistojimu mūsų veteranui ir nenuilstančiam lietuvių tautos darbuotojui atiduoti paskutinę pagarbą.

PRAEITAME Tėvynės numery jau minėjome, kad praeitas SLA Pildomosios Tarybos suvažiavimas užgyrė prez. V. F. Laukaičio ir sekr. M. J. Viniko konversijos planą. Iš to aišku, kad Pildomoji Taryba jau įpusėjusi įgyvendinti praeito seimo nutarimą, kuris jai įsakė prisitaikinti prie valstybės apdraudos departamentų reikalavimų ir skyrių I, II, III, IV ir V narius perkelti į naujuosius, tam tikslui prirėngtus, skyrius. Kiek teko su tuo planu susipažinti — jis bus palankus seniesiems nariams ir tuo pačiu patenkins tų valstybės apdraudos departamentus, kurie reikalauja senesius narius perkelti. Konversija palies tik aukščiausių minėtų skyrių narius. Tam tikslui baigiamos prirėngti mokesčių lentelės, kurias dar turės užgirti valstybės departamentai, o tik po to jos bus paskelbtos visų narių žiniui.

SLA PILDOMOSIOS Tarybos suvažiavimas SLA Prezidento Vajų pratesė iki birželio 1 dienos. Taip padaryta todėl, kad daugelis narių skundėsi neturėję laiko išpildyti prezidento prašymą — prirašyti bent po vieną naują narį. Dabar tie nariai turės dar apie tris mėnesius tą prezidento prašymą išpildyti.

PARAGINKITE savo sunus ir dukteris prisirašyti prie jų pačių organizacijos — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje — laike dabar pratesto S. L. A. Prezidento Vajaus.

JAU ANTRU atveju talpinau lietuvių karininkų sąrašą. Už šio sąrašo pateiktą padėką priklauso pp. Kazimui ir Izabelei Baltramaitiams. Bet minimas sąrašas, kaip ir jo autoriai sako, toli gražu nepilnas. Todėl skaitykite tuos vardus ir jei pastebėsite, kad sąraše nėra jūsų pažįstamo lietuvių karininko vardo — praneškite apie tai Tėvynės redaktoriui ar Mr. C. Baltramaitis, 210 Bond St., Elizabeth, N. J.

SLA SEPTINTO apskričio suvažiavimas įvyko vasario 25 dieną. Šis suvažiavimas buvo gana skaitlingas delegatais ir jame padaryta nemaža nutarimų, kurie liečia netik S. L. A., bet ir mūsų senosios tėvynės likimo reikalus.

KAS UŽSIMOKA savo duokles už visą metų vieną kartą mokėjimo, tas padaro gero sau, savo kuopos finansų sekretoriui ir Centrai. Daugelis narių savo duokles taip ir moka. Užsimokėkite ir jūs.

A. a. Dr. Jonas Šliupas

A. a. Dr. Jonas Šliupas — SLA Garbės Narys, Aušrininkas, rašytojas, per visą savo gyvenimą dirbęs lietuvių tautai.

PASKUTINIU laiku Ameriką pasiekė žinia, kad Vokietijoje, Šveicarijos parubežyje, numirė Amerikos lietuviams ir visai lietuvių tautai plačiai žinomas ugningos energijos visuomenininkas, kalbėtojas ir rašytojas, SLA Garbės Narys Dr. Jonas Šliupas, sulaukęs 84 metus amžiaus.

Velionis buvo gimęs Šiauliu apskrityje, Rakandžių kaime. Jaunu budamas, buvo linkęs į mokslą. Pabaigęs Mintaujos gimnaziją, įstojo į Maskvos universitetą. Bet kadangi jau ir tais laikais jis drąsiai kalbėjo už skriaudžiamus žmones — jį persekiojo caro žandarai ir todėl jis buvo priverstas bėgti į Vokietiją, kur prisiglaudė pas Rytų Prūsijos veikėją Martiną Janų Bitnuose ir pradėjo dirbti jo spaustuvelyje. Kadangi tais laikais Lietuvoje rusai buvo uždraudę lietuviškąją spaudą — J. Šliupas su kitais lietuvišiais inteligentais spausdino lietuvišką žodį ir pasirūpino, kad tas žodis pasiektų Lietuvos žmones. Jis veikė (kiek laiko ir redegavo) prie Aušros — pirmojo lietuvių tautos budintojo ir ragintojo lietuvius įsiskirti savo teisių.

Amerikon J. Šliupas atvyko 1884 metais. Čia tuojau griebėsi prie organizavimo ir švietimo lietuvių, kurie buvo palinkę bendrai veikti su savo „broliais“ lenkais. Kad atskyrus lietuvius nuo lenkų, jis net padėjo organizuoti lietuviškas parapijas. Buvo suorganizavęs švietimo draugiją ir New Yorke leido periodinį laikraštį „Apšvieta“. Jau tuomet rašinėjo ir leido visokio turinio brošiūras ir knygas. Vėliau jis prirašė nemažą ir stambių veikalų. Berods didžiausias jų, tai Lietuvių Tautos Istorija, kuri sudaro kelis didelius toms.

Dr. J. Šliupas daug dirbo ir mūsų Susivienijimo labui. SLA organizavimui pradžia padarė jis su aušrininkų idėjos būreliu. Susiorganizavus, SLA idėjos plėtimo tikslu pasakė nemažą prakalbą ir parašė straipsnių. Savu laiku buvo išrinktas SLA daktaru-kvotėju ir Apšvietos Komisijos nariu. Vėliau už pasidarbavimą mūsų Susivienijimui ir visai lietuvių tautai jis išrinktas SLA Garbės Nariu. O kai 1936 metais buvo atvykęs į Ameriką, kuomet SLA minėjo 50 metų sukaktį Clevelando seime — jis gražiai pagerbtas.

Savu laiku, susitaręs su kitais inteligentais lietuviams, buvo įkūręs Lietuvių Socialistų Partiją, kuri vėliau pasivadino Lietuvių Socialistų Sąjunga. Kilus nesutikimams, J. Šliupas iš tos sąjungos pasitraukė, įsteigė Lietuvių Laisvamanių Sąjungą ir leido Laisvąją Mintį, kaip to sąjungos organą. Velionis nemažą pastangų įdėjo ir prie įsteigimo Tėvynės Mylėtojų Draugijos, kuri anais laikais sulošė begaliniai svarbių lietuvių švietimui rolę.

Daug dirbo laike Pirmojo Pasaulinio Karo. Kai Brooklyne, 1916 metais, įvyko Amerikos Lietuvių Visuotinis Seimas ir kai nebuvo galima susitarti bendrai veikti — jis išsivėdė dalį to seimo delegatų ir įsteigė Lietuvos Nepriklausomybės Fondą, kuris daug prisidėjo Lietuvos žmones šelpti.

Dar laike karo berods du sykius buvo deleguotas vykti į Europą ir tenai veikti nuo karo nukentėjusių lietuvių šelpimui ir Lietuvos laisvės atgavimui.

Pasibaigus Pirmajam Pasauliniam Karui, J. Šliupas sugrįžo į Lietuvą ir ten vėl darbavosi dėl visos lietuvių tautos labo. Kaip gyvendamas Amerikoje, taip ir Lietuvoje buvo griežtas laisvamaniškas. Laisvamanybės idėjas jis skleidė ir Lietuvoje, kur tuo laiku aplinkybės buvo labai nepalankios. Dėl to jam prisidėjo nemaža nukentėti: buvo tardomas, teisiamas ir vos nepakliuvo į kalėjimą. Jo vyriausiu užsispyrimu buvo Lietuvoje įvesti civilinė metrikacija, kas, aišku, nepatiko Lietuvos dvasiškajai.

Vėliau išrinktas Palangos majoru ir tas pareigas ėjo per ilgą laiką.

Velioniui prisidėjo pergyventi dvi Lietuvos okupacijas — rusų ir nacių. Jis kaip vienas, taip ir kitų nekenė. Jis drąsiai kalbėjo, kad komunizmas Lietuvoje nepritaikomas. Besiartinant rusams į Lietuvą antru kartu — jis, matyti, dar suspėjo pasprukti į Vokietiją ir norėjo pasiekti neutralę Šveicarijos valstybę, o iš ten

Apžvalga

Karui Pagrindai

DIRVOJE Kugis Mugis rašo:

“Roosevelt jau baigė savo pasimatymą su Stalinu ir pasikalbė ką “Trys Didieji” nutarė. Mažųjų Rytų Europos tautų klausimu, matyti, sutarta štai kas: 1) Apie Pabaltijo tautas tyta; 2) Lenkija turi priimti Lublino vyriausybės, kurion įeity keli Londono lenkai; 3) Jugoslavija turi priimti Tito ir Subacicio visų partijų valdžią; 4) Apie Grikiją tyta; 5) Kitoms tautoms pažadėta sukurti žmonėms patinkamas vyriausybes.

“Jei tos vyriausybės vyraus kaip pas lenkus, jugoslavus ir bulgarus, komunistai, reikiama, mažų tautų juostą pasi-glemžia Rusija. Daugelis mano, tuomi padedama naujo karo pagrindai”.

Besotis Vilkas

SANDARA rašo:

“Prieš keletą dienų atstovė iš Conn. valstijos Clare Boothe Luce įnešė į kongresą bilį, kuris leistų 150,000 lenkų karių apsigyventi po šio karo Suvienytose Valstijose, nes jų tėvynė jau esanti paysta bolševikams. Ir toji atstovė smarkiai kritikavo tris “didžiūnus” už palaidojimą Atlanto Carterio ir už sudraskymą vieno alijanto — Lenkijos.

“Chicago Sun kolumnistas K. M. Landis II, pirmutinis šoko kritikuoti atstovę Luce. Jo argumentai yra pasiskolinti iš bolševikų sandėlio. Pirmiausiai jis sako, jog Atlanto Carteris negali būti taikomas toms šalims, kurias bolševikai užėmė 1939-40 metais, nes tuomet dar nebuvo to čarterio.

“Toliau Landis II tvirtina, jog Rusijos saugumui reikalingos tos sienos, kurias nustatė Ribbentropas su Molotovu. Tokie išvedžiojimai yra labai vienpusiški ir nesąmoningi. Žmogus, kuris taip rašo, mato tik Staliną ir Maskvą; kitos šalys ir tautos jam neegzistuoja.

“Jei Rusijos “saugumui” reikalingi Balkanai, Danija, Skandinavija, tai ir tuos plotus reikia prijungti prie Sovietų. Besotiam vilkui niekad nebus gema avelių. Taip pat ir imperialistinės valstybės sienos nei pradžios, nei galo. Todėl keista, kad neva pažangus Chicago Sun laikraštis nori supenėti vienam diktatoriui visą eilę mažųjų tautų, kurios nori gyventi, kaip ir kitos”.

Ne Visi Tylai

AMERIKA rašo:

“Balandžio 25 d. gražiajame San Francisco mieste prasidės Suvienytų Tautų steigiamasis susirinkimas. Jį kviečia Amerika, Anglija, Rusija ir Kinija. Pakviestos 43 valstybės.

“Pakviestųjų tarpe nėra nei Lietuvos, nei Latvijos, nei Estijos. Nėra nei Lenkijos.

“Šios keturios valstybės įtraukiamos į raupuotųjų sąrašą vien tik todėl, kad dabartiniai Rusijos valdovai taip nori. Didžioji spauda apie tai beveik tyli, bet ne visa. Štai New York World Telegram netylėjo — ten kovo 6 d. aiškiai pasigenda ir Pabaltijo kraštų, ir Lenkijos.

— gal ir Ameriką. Tačiau likimas patvarkė kitaip: amžinai atsisakė iš gyvųjų tarpo.

Dideliame nuliudime a. a. Šliupas paliko savo žmoną ir sunų (jei jie dar kur nors gyvi), ir dvi dukteris: dr. Aldoną Šliupaitę, gyvenančią Brooklyn, N. Y. ir Hypatiją Žiuriene (buvusią Yčienę), gyvenančią Cleveland, Ohio. Taipgi dideliame nuliudime paliko visą lietuvių tautą, del kurios labo jis veikė per visą savo gyvenimą.

Lai buna jam lengva ta šaltoji žemėlė, kuri turėjo garbės prie savęs priglausti didelį lietuvių tautos veikėją ir kultūrininką a. a. J. Šliupą.

“Konferencijos tikslas užtikrinti taiką ir teisingumą visai žmonijai, o pakviestųjų tarpe nėra tų, kurie labiausiai trokšta teisybės”.

Vyskupo žodis

DRAUGAS rašo:

“Scranton, Pa., diecezijoje ganytojas J. E. vyskupas William J. Hafey sąryšį su rinkliava bažnyčiose nuo karo nukentėjusiems žmonėms šelpti paskelbė svarbų ir reikšmingą laišką, kuriame tarp kitko sako:

“Taip vadinami Jaltos deklaracijos kompromisai, paliečią atidavimą devynių milijonų dievotų katalikų Rytų Lenkijoje tai valdžiai, kuri dešimtmečiais buvo sinonymu su ateizmu, primena Pilotą, rankų nusiplovimu mėginantį nuplauti savo sąžinę. Garsiai skambančios, bet bereikšmės frazės apie taip daug naudojamą žodį “demokratija” negali išrūti Saubedino duplikacijos, kuri pardavė vergijon Suomijos, Lietuvos, Latvijos, Estijos laisvę mylinčius žmones ir palaikė nevertu minėti kiekvienam žmogui duotų teisių garbinti Dievą taip, kaip jo sąžinė diktuoja”.

“Tai šitaip vysk. Hafey užstoja stumiamas į vergiją tautas. Tai šitaip jis reiškia savo protestą, kad Jaltos deklaracijoje niekur nesuminėta tikinčiųjų teisės į laisvę garbinti savo Sutvėrėją sulig savo sąžinės diktavimo”.

Nepakviestos Tautos

NAUJIENOS rašo:

“J San Francisco konferencija nėra pakviestos 23 valstybės, tarp kurių dvi, Vokietija ir Japonija, yra agresoriai. Penkios buvo agresorių talkininkai — Italija, Suomija, Bulgarija, Rumunija ir dabar neturį savo valdžią — Danija, Lietuva, Latvija, Estija, Albanija ir Tailand (Siamas). Trys dar nėra pasiekusios pilnos teisės nepriklausomybės: Syrija, Libanas ir Korėja.

“Iš Amerikos žemyno nėra kviečiama tikta Argentina, kuri atsisako kooperuoti su kitomis Amerikos respublikomis prieš Ašį.

“Nepakviestos yra penkios neutralios valstybės, į kurias svetimos armijos nebuvo įsiveržusios: Airija, Šveicarija, Švedija, Portugalija ir Ispanija.

“Tarp kariaujančių valstybių, kovojančių prieš Ašį, kvietimo negavo viena tikta Lenkija.

“Yra dar kelios mažiukės valstybės (Monako, kunigaikštystė Lichtenstein, Andora, Vatikano Miestas), kurias San Francisco konferencijos kvietėjai, matyt, nutarė ignoruoti.

“Bet idomiu, kad tapo pakviestos ne tikta britų dominijos (Australija, Kanada, Pietų Afrikos Unija, Naujoji Zelandija), bet ir Indija, kuri dar neturi nei nepriklausomybės, nei pilnos autonomijos. O apie sovietų “sąjungines respublikas” visi užmiršo, nors Stalinas gyrėsi davęs joms “autonomiją”.

“Kvietimus gavo 44 tautos, įskaitant ir 4 kviečiančias valstybes”.

“IŠNYKO KAIP DUMAS”...

Rašo K. KATKEVIČIENĖ

GAILA, kad lietuviai neturime istoriškos draugijos Amerikoje, kaip kitos tautos kad turi. Dienos i. metai nepajuntamai prabėga ir dangybė svarbių dalykų dingsta. Pavyzdžiui, paprastas koncerto skelbimo lapelis, jei būtų visi tokie lapeliai surinkti nuo pat lietuvių veikimo Amerikoje pradžios — būtų jau svarbi istorinė medžiaga. Visokie protokolai, susirašinėjimai, iš senų metų sudaro šaltinį ateičiai. Menkiausias lakštelis, kurio jau nebegalima niekur rasti, vis kuo nors prisidėtų prie mūsų čionykščio gyvenimo istorijos. Kai buvo renkami dalykai nuvesti Lietuvon, daktaras Račkus dar surinko kiek, bet juk turėtų būti begalės visko surinkta, surišuota, saugiai sudėta.

Žinoma, atskiriems asmenims arba toks reikalas nesuprantamas arba ne kiekvienas gali turėti tinkamos vietos visam kam. Jei būtų buvus istoriška draugija, su būreliu tikrai reikala suprantančių veikėjų, kiek būtų buvę pas mus medžiagos visokiems ateičies tyrinėjimams! Dabar gi, jei kas ir turėjo pluoštus ko nors, tai į popierinio vežimą atidavė, nes arba vietos nebuvo, arba niekas nepasakė kokia tokių dokumentų svarba. Gaila.

Marių Paukštis

Sužukčiau skrendančiam pavasariui, Bet nesustos. Be poilsio praėina sunkūs metai Gyvenimo slapto.

Kaip juodas vergas krovinius neši Iš šios stoties kiton stotin Ir, kaip pašautas marių paukštis, Nupuoli prapultin.

Nieks nepaguos visų troškimų Sunkios buitės, Kaip nieks nepamats visų tolybių Atlpaukiančios nakties.

STASYS SANTVARAS.

Reikšmingi Posakiai

Parinko K. ŠAMAJAUSKAS

Geriausias nervams apsaugoti receptas: nuolat pratinkis tuoj pakeisti nesmagų upą linksmu jausmu ir skaisčiais vaizdais. — Claustone.

Visuomenėje kvailių dauguma. Todel galvočiai mėgsta vienumą: jiems smagiau būti vieniems su savo mintimis, negu atsidurti kvailių kompanijoje. — Schopenhauer.

Tik vieni galvočiai dirba, kas jiems patinka. — Cicero.

Mūsų norai, tai reikšėjai gabumų, kurie mumyse yra — rodytojai to, ką mes galime nuveikti. — Goethe.

Tikroji baimė nėra taip baisi, kaip galvojamoji. — Shakespeare.

Didžiausią nuostolį apturėję, mes privalome tuoj apžiūrėti, kas dar liko gelbėti. — Goethe.

Bolševikiška “Laisvė”

KELEIVY kolumnistas St. Strazdas, rašo:

“Bolševikų okupuotoje Krokuvoje buvo savivaldybės rinkimai. Savo kandidatas galėjo statyti dvi “fygos lapele” partijos — “socialistai” ir “valstiečiai”. O tikrovėje ir tie “socialistai” ir “valstiečiai” buvo komunistai!

“Kad dar gražiau pavaizduoti komunistų “laisvę”, išrinktieji tuoj paskelbė dekretą: visi radio priimtuvai turi būti pristatyti valdžiai, visos rašomosios mašinėlės ir miniograifai turi būti suregistruoti. Kas to nepadarys, jo laukia sunki bausmė — kalėjimas, išstrėmimas ar mirtis.

“Tai štai jums “laisvė”, bolševikiškas “rojus”!”

Politika Kapinėse...

SANDARA rašo:

“Sovietų agentura plačiai paskleidė aprašymą laidotuvių vieno raudonosios armijos gen. Ivan Cerniakovskio, kuris buvo mušiuose Rytų Prūsijoje. Tas generolas palaidotas Vilniuje, kaip Lietuvos “išlaisvintojas”. Palydinat jį į kapus, kalbas pasakė didieji ir mažieji komisarukai. Pav. Justas Paleckis bandė išpranašauti:

“Cerniakovskio kapas yra Lietuvos sostinės širdy. Jis visuomet mums primins, kad Raudonoji Armija išgelbėjo

Lietuvos žmones nuo sunaikinimo. Jis primins mums nesutraukiamą mūsų vienybės ryšį su kitais Tarybų Sąjungos žmonėmis”.

“Taigi, bolševikai kašioja politiką ir į kapines. Palaidoto generolą Vilniuje, tai jau tas reiškia “nesutraukiamą” ryšį su Sovietų Sąjunga. Pirmiau jie skelbė, jog tą ryšį užmezgė “liaudies valia”, o dabar jau pasitenkina generolo lavonu. Pagaliau gal ir patys prisipažins, kad toji “uni-jā” atlikta ne kieno kito, tik aityvaro.

“Mes pripažįstame gen. Cerniakovskiu didelius kariškus gabumus už sulaužymą vokiečių fronto Pabaltijoje ir Prūsijoje. Bet negalime pasakyti, kad jis ištikro žiluosavo Lietuvą. Jei tas nuo jo but priklausęs, gal gen. Cerniakovskis nebut pavydėjęs lietuvių tautai laisvės ir nepriklausomybės. Bet tuos dalykus pasiglemžė į savo rankas Kremlinis ir minėtas generolas nieko neturėjo pasakyti.

“Jis išvijo vokiečius iš Lietuvos, bet ne paluosavo to krašto, Gedimino bokšte, Vilniuje, plėvėsuoją ne Lietuvos vėliava, bet raudona, sovietiška. Visi įstatymai yra maskoliški; pilietybė taip pat; persekiojimai, trėfimai yra atliekami sovietiškos žvalgybos. Bolševikų okupuotoje Lietuvoje laisvas žmogus yra tik tas, kuris atsisveikino su savo gyvybe”.

VERPETAI

Parašė Pranas Bajoras

Didžiojo Karo
Novelė

V...—

Šį veikalą skiriu įvairiuose mušiuose
žuvusiems lietuviams-kariams.

57

JAU užtenka galvoti apie praeitį. Užtenka prisiminti apie seniau buvusius įvykius. Jonas nugirdo karininkus kalbant. Kapitonas Stepsonas liutenantui Kobertui sakė:

“Vėl naujas įsakymas...”

Kobertas paklausė:

“Koks?”

“Naujas priešo puolimas artina... Sekama rytą turėsime pradėti... Musų pasipartinės įjėgos jau pilnai sutvarkytos... Sunkiosios ar lengvosios kanuolės tik paliepiamo belaukia... Vidurnaktį prasidės priešo apšaudymas... Ir tai tęsis kol reikės... Zero valanda, kai tik gausime paliepiamą — priešo apšaudymą pūsime... Vėl ranka rankon kausimės...”

Išgirdęs kapitono aiškinimą, liutenantas Kobertas pakėlė akis į viršų ir užsisvajavo...

Jono gįslose kraujas smarkiai užvirė. Jis į D'Amacio prabilo:

“Kodel man taip negera?... Lyg aš bailys?... Ne!... Aš jau daug sykių priešo apšaudymus patiriau ir savo pareigą atlikau... Bet kodelgi dabar aš taip drebu?... A, gerai — apie tai aš savo Petrei parašysiu... Bet ar rašyti jai?... Ar pasakoti apie tai, kokius įspūdžius, kokį jausmą ranka rankon bekovodamas kareivis jaučia?... Ne!... Tai būtų peržiauriu...”

D'Amacio tylėjo. Jis tik paėmė pašėlę, popieros šmotelį ir užrašė: “Laimingai žuvau...”

Tuos kelis žodžius D'Amacio padavė Jonui ir pasakė:

“Kai aš žysiu — nusiųsk mano merginai...”

Jonas abejojo apie rašymą...

Vidurnaktis. Nors Jonas ir nemėgsta savo gal jau paskutines gyvenimo valandas apskaičiuoti, bet D'Amacio jam priminė, kad jau ant valanda ryto. O tą valandą gal jau priešo apšaudymas prasidės. Ta taip nelaukiama zero valanda gal jau visai arti. Gal tuojau reikės šokti iš apkasų, “niekieno žeme” link priešo bėgti, vėliau su tuo priešu muštis, kapotis, triumfuoti, laimėti, pralaimėti, sveikam likti ar žūti...

Galvojo Jonas. Dar taip nesenai, dar tik keli mėnesiai atgal jis buvo laisvas ir laimingas. Tuomet jam buvo draudžiama kitus žmones užmušinėti ir niekas neturėjo teisės jį užmušti... Bet dabar?...

O vienok jis žino, kad ir dabar ir tą valandą, kada Jonas su priešais kausis — daug laimingų ir linksmų žmonių randasi ir rasis. Jie ir dabar linksmai-smagiai juokiasi. Ir tuomet, kai Jonas didžiausiu jėgumu su priešu kausis — tie žmonės smagiai šypsis. Jie su savo draugais, giminėmis gyvenimu džiaugsis.

Žino Jonas, kad yra tokių žmonių, kurie ir apie karą su pasimagėjimu kalba. Jie savo jaunimo laimėjimais džiugauja, už jų pasisekimus taurės aukštyne kelia ir geria...

Prisiminė Jonui Varneriai. Vaizdavosi jis Petrę. Rodos visa jų šeima šiltame kambary sėdėjo ir laikraščius skaitė. Petrės tėvas išdidžiai kalbėjo: “Vakar musičiai penkis šimtus priešu išmušė... Musų tik apie šimtas žuvo...” Senis Varneris, Petrė ir jos motina pasitenkinančiai šypsojosi...

Taip, žinojo visa tai Jonas ir paklausė D'Amacio:

“Klausyk, Anotnio — argi nėra tokio žmogaus, kuris tikrai pasakytų, kodel mes turime kariauti?...”

D'Amacio atsakė:

“Nežinau, Jonai... Nežinau...”

58

KARININKŲ kalbos pildėsi. Dar visai anksti, kai tik pro dangaus tamsų skliautą zara pradėjo trykšti—

Jono pusėje vis dažniau ir dažniau patrankos pradėjo bauti. Iš pradžių tik kairiajame sparne, vėliau — dešiniame, o ant galo ir vidury dažnus, nepaliaujamas ir grausmingas kanuolių trankėjimas užvirė...

Po apšaudymo priešo apkasų puolimas seks.

Taip, geležinių patrankų žiotys jau išsijūjo. Šuviai, jų atgarsiai ir šovinių sprogimai visoje apilinkėje paplito. Mirties šmėkla, rodės tamsiais rubais apsirėngusi, per laukus, purvinas grubes, duokiančius apkasus, lygiais laukais ir miškų tankynėmis slankiojo ir aukas sau skinėsi — gražų, jaunutėlį jaunimą plovė...

Oras, tasai vasaros mėnesio oras, kuris kiekvienam širdį budavo glosto, svajų-svajų pina — dabar baisenybe virto: staugė, plepėjo, įvairiais piktais balsais burbuliavo ir visos drebėjo. Čia, mat, šrapnelė padangiu lėkdamas savaip užė-čypė. Ten pagrečiomis šrapnelės “ardytoja” baisiu balsu kriokė. Kitur nuodingųjų dujų šoviniai prieš pusę šnypštė, puolė ir sprogo. Šovinių skeveldros savaip ore užė-staugė...

Padangiu kaž kur vienas-kitas lėktuvas, piktai uždamas, lėkė...

Jono pusėje veik šviesu. Iš patrankų žybčiojo ir žybčiojo. Iš po kiekvieno krumo, iš kiekvieno ravo ar pakrumio ugnies liežuviai ir orą šoko, tryško ir plieskė. Tie raudoni liežuviai padangį nušvietė. Pirma jų, erzinančių balsu kaukdamas kulkos pirmyn lėkė ir priešo pusėje krito-sprogo. Kai kada girdėjosi, kaip priešai dejavo-rėkė.

Jie savo apkasuose tunojo ir įsakymo priešą pulti laukė. Zero valanda vis artinosi ir artinosi.

Kapitonas Stepsonas kareiviams įsakymus davinėjo. Jis patarė, kaip šiuo syk priešą pulti, kaip jį kovoti. Jis klausinėjo, ar visko jie turi, ar pilnai prisirengę. Drąsino tuos, kurie buvo nusiminę. Ragino nenusiminti, bet pats jaudinosi...

Jonas norėjo dar ką tokio pas kapitoną klausti ar jam ką tai sakyti, bet žodžio negalėjo ištarti. O norėjosi jam sušukti taip, kad visas pasaulis jo balsą išgirstų. Bet savo balso jis šį sykį ilgai nepajėgė išjudinti.

Pagalau, jis šiaip-taip surinko savo įjėgas ir pradėjo šaukti:

“Žmonės, pagalvokite!... Gana!... Paliuokite!...”

Bet jo tas šukis buvo toks kurtus, kad jo niekas negirdėjo, niekas domės į jį nekreipė...

Jie su ginklais rankose, veik pusiau iš apkasų išlipo, paskutinio paliepiamo laukė. Liutenantas Kobertas priešaky stovėjo ir kai tik ateis zero valanda — jie visi šoks ir į priešo apkasus leisias...

59

LIUTENANTAS Kobertas, užkimišiu balsu, sakė:

“Dar dešimts minučių... Bukit ramūs... Visi bukite prisirengę...”

Po kiek laiko jis vėl kartojo:

“Dar penkios... keturios... trys... dvi minutės...”

Jo balsas virpėjo.

Gilys atodūsiai iš daugelio krutių veržėsi...

Kobertas, drebančiomis rankomis, ant šono nusiviršusį granatomis pripildytą Jono tarbelę pataisė ir jį padarino:

“Drąsos, vyre, drąsos!... Mes laimėsime!...”

D'Amacio pribėgo prie Jono ir jam į ausį pasakė:

“Jonai, apie taiką girdėjau kalbant!...”

“Apie taiką?!... Kas kalbėjo?!...”

Sveikatos Skyrius

Šį skyrį, pašvęsta SLA narių sveikatos reikalams, redaguoja DR. S. BIEŽIS, vyriausias SLA daktaras-įkvėtojas, bendradarbiaujantis SLA Sveikatos Komiteto nariams ir kitiems lietuvių gydytojams bei sveikatos žinovams.

Kraujo Plazma – Gyvybės Eleksiras

Rašo DR. S. BIEŽIS

VIEŠAS iš svarbiųjų elementų, kurie palaiko mūsų gyvybę, yra skystis raudonos spalvos, vadinamas krauju. Musų kūno kraujas, į kurį kartais atsikreipiame savotiškais ir net politiškaus sumetimais, yra vienas iš mūsų kune svarbiųjų sudėtinųjų. Kada asmuo del vienokios ar kitokios priežasties nustoja savo kraujo lygsvaros, tai dažniausiai jo sveikatai ir gyvybei reikiama gana didelio pavojaus. Be kraujo tam tikro kiekio žmogaus kune ir jo paskirtos funkcijos tas žmogus negali ilgai tęsti savo gyvybę.

Užtat žmonės jau nuo senų laikų sakydavo, kad kraujo praliejimas reikiška didelę nelaimę. Šiandien mes gerai žinome, kad kur kraujas liejasi kadir mažais lašais — esame palinkę sulaukti didelės nelaimės. Jau gerai žinome, kad “neturime per daug kraujo savo kraujagyslėse, o vienok reikia žinoti, kad kraujo tam tikras kiekis yra būtina reikalingas palaikyti mūsų gyvybę.

Kartais buna tokių atsitikimų civiliniame gyvenime, o ypač karo laukų kovose, kuomet rimti sužeidimai arba dar rimtesni prirentimai paliečia dalyvius, tai tokiuose atsitikimuose pirmoji pagalba ir skubiai suteikta dažnai reikiška gyvybės išgelbėjimo klausimą. O toji svarbiausioji pirmoji pagalba yra niekas kitas, kaip tik kraujo ar jo plazmos perleidimas. “Žmogaus kraujo plazmos perleidimas mirštančiam ligoniui yra tiek svarbus, kad dažniausiai reikiška gyvybės išgelbėjimą. Štai praėjame Pa-

Kada ji įvyks?!... Sakyk, kuomet ta laukiamoji taika bus?!...”

“Naujai atsistieję kareiviai pasakojo... Sako, kad pabaiga karo jau artinasi... Sako taika tuojau įvyks... Daugiau tokių karų nebus... Žmonės, esą, ramybėje gyvena... Šis, anot tų pasakojimų, jau paskutinis karas!... Ar girdi, Jonai, paskutinis karas!...”

Jono akys suspindėjo neapsakoma skaidra. Jis pasakė:

“Paskutinis karas!... O po to — amžina taika!...”

“Taip, Jonai... Paskutinis... Po to ramiai gyvensime...”

Jonas atgavo visas įjėgas, atsiduso, išsitiesė ir garsiai pasakė:

“Viešpatie, kad tik greičiau ta taika įvyktų!... Kad taip dabar, štai šitą minutėlę!...”

Po valandėlės jis dar pridėjo:

“Ei, jys!... Jūs visi karų šalininkai, visi karvedžiai — aš noriu, kad taika tuojau įvyktų!... Kad man prieš apkasų pulti daugiau nereikėtų!... Klausykite jys visi — aš noriu taikos!...”

Tai girdėdamas, kapitonas Stepsonas Jonui pastebėjo:

“Nurimk, jaunuoli!... Taika įvyks tuomet, kai mes ją iškovosime!...”

Zero valanda. Liutenantas Kobertas išlipo iš apkasų. Jį pasekė visi kareiviai. Jis užkomandavo:

“Sekite paskui mane!... Pirmyn, narsūs kareiviai!... Į priešo apkasus!... Pirmyn!... Skubiai!...”

Sujudo visas skyrius, visa kuopa. Sujudo visa linija.

Ir vėl, kaip ir daug kartų pirmiau, šautuvus-durtuvus atkišė ir rankose granatas laikydami ir jas sviesti taikydami, link priešo apkasų bėgo-nėrė — paskui liutenantą Kobertą sekė. O iš ten, iš priešos pusės, dažnus kulkos vaidžių šaudymas juos pasitiko. Atskridusios kulkos žemę purtė. Priešai į atbėgančius granatomis svaidė. Kai kurie Jono artimieji ant žemės kniubo, aimanavo...

Jonas vis bėdo. Šaukė:

“Karas!... Baisus dalykas yra karas!... Bet tai jau paskutinis karas!...”

Kiek atsidusėjęs, dar pridėjo:

“Sudiev visiems!... Daugiau gal jau nebesimatysim!...”

sauliniame Kare, kuriame man asmeniniai teko būti liudytoju tukstančiais šurpių atsitikimų, kurių tarpe daug tuolaikinių jaunų sužeistųjų kareivių mirė, vyriausiai del stokos kraujo perleidimo, kada mes aiškiai žinojome ir nuosirdžiai apgailestavome, kad tais laikais nebuvo ištobulinta netik kraujo perleidimas, bet ir visais tais laikais niekas nežinojo apie kraujo plazmos perleidimo gyvybės eleksirą, kuris šiais laikais išgelbsti daugybę gyvybių. Kur praėjame kare sužeistieji mirdavo iki septynių nuosimčių, tai šiame kare musų sunys iš visų sužeidimų miršta mažiau kaip vienas nuosimtis. Kitais žodžiais sakant, šiame kare sužeistųjų miršta mažiau, negu vienas nuosimtis — reikiška vienas iš sužeistųjų. Pirmą vietą, sulig oficialių valdžios skaitlinių, sumažinimo musų kareivių mirtingumo yra — kraujo plazmos perleidimas, kuris dažnai buna įvykinamas sužeidimo vietoje.

Čia yra stebuklas, čia yra eliksiras gyvybės, kas tukstančių tukstančiais išgelbėjo ir išgelbės musų sunų gyvybes. Vienok visi turime aiškiai žinoti, kad iki šiol nė kraujas, nė kraujo plazma negali būti pagaminta laboratorijoje.

Visa tai turi paeiti iš musų kūno. Iš musų kraujagyslių. Ar mes surinksime pakankamai kraujo, tai priklausys nuo mūs. Jei, kartais, mes šykštėsime šio gyvybės eleksiro musų pačių sunams — mes negalėsime dejuoti, kad daug musų brangių sunų negrįš iš tolimų karo laukų mušių.

Amerikos Raudonasis Kryžius gailestingai atsišaukia į mus visus, prašydamas aukoti savo kraują musų kariaujantiems sunams, kad jų nė vienas nemirtų del gyvybės eleksiro — stokos kraujo, kurio mes galime taip lengvai duoti nė kiek savo sveikatai nepakenkiant.

Mes esame pilnai pasiriję šį karą laimėti, kurį neabejotinai greitu laiku ir laimėsime, dedame čia visas pastangas, tat dukite visas progas musų sunams grįšti gyvais, o ne karstuose, aukodami savo kraują išgelbėjimui savo sunų gyvybių.

Anaesthesia-Apmarinimas

Rašo DR. A. J. GUSSEN, Cicero, III.

TUR BUT bus vienas iš didžiųjų ir svarbiųjų skirtumų tarpe laukinio ir civilizoto žmogaus, tai atradimas ir padarymas progreso gydymu ir prašalinimu skausmų.

Progresui visu ristumu einant pirmyn, neatsiliko nė medicina, chirurgija, dentisterija ir apmarinimas. Senovės mokslinei neveltui praleido daug naktų be miego, nes jie studijavo ir galvojo surasti gyduolę, su kurios pagalba būtų galima sumažinti arba visiškai prašalinti skausmą laike operacijų.

Vartant senovės, žilos močiutės, istorijos lapus, vienur ar kitur, labai neaiškioje prasmėje, randasi paminėta, kad buvo vartojama iš kokių tai šaknų padarytas skystis del sumažinimo skausmų.

Homer savo raštuose pamini apie Nephthę apmarinimą. O Heroditus biskį aiškiau kalba apie praktiką žmonių vadinamų Scythians, kurie vartojo kanapių garus, dumus, kas padarydavo juos girtais ir nejauciančiais skausmų.

Trečiame šimtmety jau randasi aiškesnių užrašų apie chirurgų operacijas. Daug kalbama apie gydytoją Hoatho, kuris padarydamas ligoniams operacijas, juos apmarindavo su pagalba kanapių sėklų. Bet jis savo formulos nepažymi ir ji lieka slaptyste.

1846 metais dr. Oliver Wendell Holmes apmarinimus pavadino vardu Anaesthesia. Šitas žodis paeina iš grekų kalbos ir reiškia be skausmo arba be jausmo.

Per amžių skambės dentisterijos istorijoje varda šiu žmonių: dr. Wells, dr. Morton ir dr. Jackson. Jie buvo anaestezijos pionieriai, kurie net paukojo savo gyvybę del žmonijos labo. Dr. Wells atrado juokingąjį gazą, o dr. Morton ir dr. Jackson etherį.

Etheris davė gerus rezultatus ir jis buvo gana populiari anaestetiku netik Amerikoje, bet ir Europoje. Taipgi ir šiandien jis yra apščiai vartojamu visose pasaulio ligoninėse.

1847 metais Anglijos chirurgas Sir Simpson atliekamui laiku nuo praktikos surado chloroformą ir pasekmingai pavartojo žmogaus apmarinimui. Reikia pasakyti, kad chloroforma per ilgus metus buvo vienas iš žymiausių anaestetikų viso Europoje.

Neprošalį bus priminti, kad visi trys išradėjai mirė jaonais budami. Jų išradimai šiandien yra labai aukštai branginami visos žmonijos. Bet jie jiems tose dienose nieko gero nesuteikė. Nuolatinis ir kruopštus

studijų ir laboratorijų darbas visus tris įtraukė pesimizman ir privėdė prie nelaimingų mirčių.

Reikėtų gana nuosekliai pagalvoti apie medicinos ir dentisterijos nepelnus, ir ką jie davė žmonijai. Paėmus šimtą metų atgal, pilnoje žodžio prasmėje galima sakyti, kad didžiama operacijų regalia buvo padaryti — žmogus turėjo mirti. Šiandien to nėra. Liko viskas galima, jei tik laiku tai padaroma. O už vis svarbiausia, kad operacija padaroma be skausmų.

Senovėje visos operacijos buvo žiaurus pobūdžio ir skausmų. Štai ką sako apie tai 1841 metų kopija New York Herald. Jaunam vaikui sutino koja ir prisimetė infekcija. Kad ji išgelbėjus nuo mirties, daktarai turėjo nupjauti aukščiaul kelio koją. Ligonis paguldytas ant stalo ir prižištas, neapmarintas, du įrankiai vartojami nupjovimui kojos: mėsininko peilis ir pjuklas. Su peiliu perpjauinama raumenys ir atskiriama nuo kojos kaulo, o su pjuklu nupjaunama kojos kaulas.

Bostone dantų gydytojas turėjo pavartoti kaltą ir plaktuką del iškirtimo infektuoto danties ir dalies žando. Kiek tai skausmo ir aimanavimo turėjo iškentėti ligonis, jei jis nenorėjo mirti. Šiandien to nėra. Tat vis nuopelnas medicinos ir dentisterijos mokslo šakų.

1885 metais dr. Halsted, John Hopkins Universiteto profesorius, vienas iš pirmųjų užmarino žmogaus apatinį žandikaulį, įleidamas 4% cocain mišinio. Nuo to laiko dantų traukimas pasidarė be skausmų.

Pilnoje to žodžio prasmėje, galima sakyti, kad nė viena kita šalis nepaukojo tiek daug laiko ir spēkų del anestezijos išradimo, kaip Amerika ir jos mokslinei. Tat jai ir priklauso tas nuopelnas ir garbė, nes ji yra motina ir lopšys, kuris išauklėjo ir išvystė įvairių rūšių apmarinimą, viso ar bent kurios dalies žmogaus kūno.

Ar Reikalingi Vitaminai?

Rašo DR. A. MONTVIDAS

ŽMONES gyvena tukstančius ir milijonus metų nieko nežinodami apie vitaminus. Vieni gyvena ilgiau, kiti trumpiau. Be žinojimo apie vitaminus žmonija nedingo.

Dabar apie juos kalbama per radio, rašoma spaudoje, jie reklamuojami ant tvorų ir sienų. Kiekviena vaistinė parduoda daugiau vitaminų negu bent ko kito. Gyventojai išleidžia bilionus dolerių ant jų. Bent kokis sunegalėjimas atsirado, tuoj vartojami vitaminai.

Yra ištirta ir patikrinta, kad be vitaminų negalime apsieiti. Kol nežinota, kad vitaminas D, kalkės ir fosforas, yra reikalingas kaulų augimui ir stiprumui, tol išlinksiom blaudzdom vaikų buvo gyva galybė. Richitas ne tik blaudzas išlenkė, o ir kitokių suirėčių kune darė. Kaip greit motinos pradėjo kudikiams duoti žuvies aliejaus, apelsinų sunkos ar ko kito, kame esama vitamino D, taip greit richitas kuone dingo.

Jurininkai sirgdavo skorbutu, del vitamino C stokos. Mat, jie negaudavo šviežių vaisių ir daržovių, kuriuose šio vitamino esama. Jurininkų maistas tapo pakeistas ir jie atsikratė skorbuto dar tada, kada apie vitaminus nieko nežinota.

Man prisimena tėviškės šykštus kaimynai, kurie mitybą skaitė eikvojimu gerų “Dievo dovanų”. Visi jų vaikai buvo išblyškę ir visa šeimyna sveikatoje suirusi. Ten buvo stoka įvairių mitybinių medžiagų, sykiu ir vitaminų. Salimai gyvenanti kita šeimyna savo idealu skaitė gerai valgyti. Nė pas vieną jos narį nesimatė jokių silpnumo žymių. Nors pasaulu tuomet dar niekas apie vitaminus nežinojo, šioji šeimyna gaudavo jų ganėtinai su maistu.

Žmogus, kuris valgo tinkamai ar balansuotą, marga, tai yra dažnai pajavirintą valgi, gauna ganėtiną kiekį ir visų reikalingų vitaminų ir mineralų ir kitų kūno sveikatai reikalingų medžiagų. Jam vaistinėje vitaminų pirkti nereikia. Jei atsiranda pas jį kokie nors nemormalumai, jie paeina ne iš vitaminų stokos ir jais nereikia bandyti gydytis, o prisieina tyrti atsiradusio nesveikumo priežastį.

Epigramos

Gyvenimas gali būti puiki, saldi daina, bet, vargas musų daugumai negali dainuoti.

Yra tik dvejetas dovanų, kad padaryti gyvenimą vertu gyventi: meno malė ir melė menas.

Žmogus tiki institutu, o abejoja protu.

Minties branduolys, kaip ir gyvenimo branduolys, yra augimas.

V. J. B.

SLA Reikalai ir Veikla

LABAI MAŽA AUKA

Paskutiniu laiku pastebėjau Tėvynėje brolio K. J. Paulausko straipsnį reikale duoklių į SLA Kareivių Duoklių Fondą. Iš to straipsnio supratau, kad iš tų SLA narių minčių dar neišdūsiu ta nelaba mintis, kad užsimokėjimas tų duoklių, bent po 15c. kas mėnesis per dešimt mėnesių arba \$1.50 vienkartinį mokėjimą, nekuriams SLA nariams sudaro tam tikrą sunkumą. Aš pilnai tikiu, kad tokį sunkumą gali jausti tik tas brolis ar tik ta sesuo, kuris ar kuri save perdaug myli ar kuri gyvenimo aplinkybės yra visai nepavydėtinos.

Tik atsivaizduokime, kokia tai mažytė auka tie penkiolika centų per mėnesį dabartiniam laikui mūsų brolio kareivio duoklėms užmokėti! Broli ir sesuo SLA nariai, pagalvokite apie šį reikalą kiek plačiau. Nusi- pieškite sau vaizdą apie tuos jaunuolius, kurie kovoja visuose keturiuose pasaulio kampuose. Štai tas vaizdas: karo frontai Europoje ir Pacifike, submarinai nardo po visų septynių jūrų bangas, lėktuvai virš debesų ir karo įrenginiai kur tik žmogus gali pasiekti. Žodžiu sakant, purve, sniege, androse ir šalty randasi tie mūsų broliai. Jie be pasilso, pusalkani. Jie nuvargę ir be miego. Jie kariauja su civilizuo pasaulio priešais, kad apginti mūsų visų laisvę, kad duoti progos mums gyventi laimingai gyvenimu. Dar bent valandėlei pasistatykite save šalia tų mūsų brolių jaunuolių, kurie didelėje ir mažose Pacifiko salose kausiasi su japonu, kuris buvo pasirijęs padiktuoti "taikos sąlygas" Baltuosiuose Rumuose Washingtono.

Ta mūsų jaunuolių buklė, kurią čia bent trumpai priminiau yra begaliniai sunki. Jų gyvybės yra pavojumė kiekvieną sekundą. Jų kancijos didelės nuo žaizdų. Mirtis jiems visomet žiuri į akis be jokio pasigailėjimo. Pagalvoje apie tai surasite, kad tie \$1.50 per dešimt mėnesių yra tik elgėtos auka; ypač tai yra mažą auka, kai dabar doleris yra žemos vertės. Toliau surasite, kad tie keli centai šiandien mums kaip niekis, ir mokėdami tuos centus, sau didelės skriaudos nepasidarysime.

Tiesa, aš žinau, kad yra tokių SLA narių-senelių, kurie neišsigali tų duoklių mokėti. Bet tokie nariai gali būti vienokiu ar kitokiu būdu paliausuoti nuo tų duoklių mokėjimo. (Tokie nariai gali gauti iš SLA Našlių ir Našlių Fondo minimų duoklių užsimokėjimui. — Red.) Yra tokių gėrąrdžių SLA narių, kurie už neišsigalinčius tas mažas duokles užmoka. (Yra tokių kuopų, kurios užsidirbė parengimais už visus savo narius tas duokles užmoka. — Red.)

Iš patyrimo visi žinome, kad dažniausia audrą kelia tie, kuriems 15c. į mėnesį veik nieko nereikia. Blogiausia betgi yra tai, kad kai kurie tų mūsų brolių ir seserų nesugeja rimčiau pagalvoti ir tik dėl to tokiems kilniam reikalui priešinasi; ir priešinasi tuo momentu, kai visas pasaulis pasirijęs pekliskame gaisre, kuomet tame gaisre miršta milijonai jaunuolių, o sykiu ir tukstančiai lietuvių, kurie kovoja už geresnę visos žmonijos ir mūsų visų ateitį. Argi apsimoka kelti bent kokį nepasitenkinimą dėl tų kareivių duoklių apmokėjimo, kuomet jie kovoja už visų laisvę ir kai mes privalome bent ta elgėtos auka jiems pagelbėti?! Taigi, mokėkime tas duokles be jokio niurnėjimo, nes jas mokame geram ir praklinam tikslui. To reikalauja jei ne kas kitas, tai pats žmoniškumas.

A. J. V—s.

Iš SLA Septinto Apskričio Suvažiavimo

Wilkes Barre, Pa. — Vasario 25 d. įvyko SLA septinto apskričio suvažiavimas, Lietuvių Progresyvo Kiubo svetainėje, 325 E. Market St. Šiame suvažiavime dalyvavo nuo 17 kuopų 46 atstovai, su apskričio valdyba viso buvo 53 su sprendžiamais balsais. Matėsi ir gražus skaičius svečių.

Suvažiavimą atidarė apskričio pirm., M. Kupris, 1:30 val. popiet, pasveikindamas visus dalyvius šio suvažiavimo ir ragindamas prie gerų sumanymų, del labo lietuvių šioje šaly, o dar labiau darbuotis kiek galėdami del Lietuvos naudos, kad Lietuva būtų užtarta, atgautų savo teises ir nepriklausomybę.

Komisijos paskirtos sekančiai: mandatų komisija — J. Montvilas, M. Kvietkus ir O. Žiurienė. Jie palikti laisvą skaitymo ir rezoliucijų komisijoje. Ženkliuosius prisegioti atstovams paskirta M. Nieniuvienė (mirusio J. J. Nieniaus žmona). Maršalka paskirtas M. Asadauskas. Korespondentu — V. Grabliauskas.

Mandatų komisijai savo darbą tvarkant, pakvietė pakalbėti M. Padolskis ir V. Kerševičius. Musų brangus veikėjas M. Padolskis kalbėjo apie lietuvių, Lietuvos nepriklausomybę, Lietuvos nepriklausomybę, Lietuvos nepriklausomybę.

Atlikti Reikalai

Koncertas arba mass-meeting, kuris manoma surengti, palikta apskričio valdybos nuožiūrai. Apskričio išvažiavimas-piknikas bus Sans Souci parke, liepos 29 dieną.

Priimta rezoliucija, kuri bus pasiūsta S. V. senatui, Lietuvos klausime.

Nutarta pasiūsti eilę padėkos laišku, kaip Penn. kongresmanui Dan Flood, už Lietuvos užstojimą ir Penn. gub. Martin, už jo pareiktą proklamaciją Lietuvos reikalui. Taip pat pasiūsta padėka Colonel Smith iš vietinio Times-Leader dienraščio už patalpinių eilių Lietuvos reikalais Lietuvos nepriklausomybės metu. Taipgi pasiūsta padėka pačiam Times-Leader dienraščiui.

Paskirta \$25 auka American Lithuanian Mission Washington, D. C.

Rezoliucijų ir laišku skaitymo komisija turėjo keletą

laišku, kuriuos perskačius, palikta suvažiavimui svarstyti. Paaukota vienam labai suvargusiam SLA nariui \$10.

Vienos kuopos šeši nariai negalinti užsimokėti Kareivių Fondan duoklių, nutarta už juos užmokėti iš apskričio išdo.

Pagarsintas SLA 35 kuopos parengimas.

Paskutinis laiškas buvo S. L. A. 1 kuopos kaslink kaučių. Nutarta patarti Centru, kad jis pasitartų su kaučių kompanija, kad apmokėtų ir kuopai priklausantiems žuvusiems pinigais, jei taip atsitiktų.

Nutarta pasiūsti rezoliuciją į San Francisco, Cal. konferenciją, kad Lietuva būtų užtarta.

Sekantis apskričio suvažiavimas nutarta laikyti Wilkes Barre.

Baigiant suvažiavimą, pirm. Kupris paprašė visų dalyvių atsistojimu pagerbti mirusius SLA narius ir užkviest visus prie stalų vakarienei.

Suvažiavimas baigėsi 5 val. vakare.

V. Grabliauskas, SLA 7 apskr. koresp.

SLA Pirmo Apskričio Kuopų Žiniai

Visi delegatai, išrinkti į S. L. A. pirmo apskričio suvažiavimą, buklė toki gerai ir pribukite ne tik patys, bet atsiveskite ar atsiveskite ir savo draugus, nors jie ir nebutų delegatai, ar kadir nepriklausio prie SLA. Visi prašomi dalyvauti. Vietiniai ir apielin-

kės lietuviai ateikite pasižiūrėti.

SLA pirmo apskričio minimas suvažiavimas įvyks kovo 25 d., 1 val. popiet, Vasaičio svetainėje, North Balliet St., Frackville, Pa.

A. Šaukevičius, SLA 1 apskr. organiz.

SLA. KUOPŲ VEIKLA

Mahanoy City, Pa.

SLA 211 Kuopos Veikla

Šių metų kovo mėnesio 4 dieną įvyko SLA 211 kuopos mėnesinis susirinkimas, narių susirinko pusėtinai skaičius ir visas ejo gražioje nuotai-koje.

Organizatorius Ramanauskas parstė dar tris naujus narius, kurie buvo vienbalsiai priimti, nes visi dar jauni žmonės, kurių nei vienas dar nėra sulaukęs 25 metų. Tai tokiu būdu mūsų kuopoje įstojo 13 naujų narių laike Prezidento Laukaičio Vajaus, o iki vėjus pasibaigęs, tai organizatorius pažadėjo dar keletą naujų narių prirašyti. Bet čia ne vieno organizatoriaus darbas, o ypatingai šiame vajuje. Juk visi nariai aplaikė nuo prezidento po laišką su paraginimu ir prašymu, kad visi nariai pasidaruotų ir prirašytų nors po vieną nari, tačiau daugelis narių nekėpė į tai domės ir paliko "kitiems", kad kiti prirašytų. Visi žinome Prezidento Vajaus tikslą, tai ypatingai senesnieji nariai privalėjo pasidaruoti. Asmeniskai aš jaučiuosi savo partarę atlikę, nes visgi taip sakant esu "kaltas" už pri- rašymą penkių narių. Laiko dar šiek tiek yra, tai pasistengkime visi pasidaruoti ir savo pareigą atlikti.

Šių metų balandžio mėnesio 8 dieną įvyks kuopos rengiamas Card Party. Bilietai jau parsidavinėja ir komisija, su- sidedanti iš darbščių moterų, o taipgi ir vyrų, sparčiai ir nuosėkliai darbuojasi, kad parengimas būtų pasekmingas. Parengimas įvyks šv. Juozano lietuvių parapijos svetainėje ir prasidės apie 8 valandą vakare. Bilietai tik po 50 centų, o bus galima išlošti gražių prizų. Todel visi SLA 211 kuopos nariai, apielinkės kuopų nariai, o taipgi ir visi geros valios lietuviai yra nuoširdžiai kviečiami į šį parengimą atsilankyti ir linksmai laiką praleisti. Apart to, yra leidžiama išlaimejimui \$25 Karo Bonas, del ko yra par-

davinėjami šansai, kurie parsi- duoda po 10 centų, arba trys už 25 centus. Kas bus laimė- gas, tai gaus \$25 vertės Karo Boną. Išgikite visi bilie- tus, o taipgi pasipirkite šansų del išlaimejimo bono.

Šiame susirinkime buvo ren- kami delegatai į apskričio su- važiavimą, kuris įvyks kovo 25 dieną, Frackville, Pa. Kuop- a išrinko apie 20 delegatų.

Sekantis kuopos susirinki- mas bus bertaininis ir įvyks balandžio 8 dieną. Nariai yra raginami skaitlingai susirink- ti, nes bus išduota trijų mėne- sių finansinės atskaitos ir bus svarstomi kiti kuopos ir visos organizacijos svarbūs reikalai.

Korespondentas.

Toronto, Canada

SLA 236 Kuopos Veikla

Keletą praeitų metų SLA 236 kuopa viena sau rengdavo Lietuvos nepriklausomybės pa- minėjimą. Šiais metais tačiau minėjimas rengta su kitomis organizacijomis, kur ir mūsų kuopa ėmė dalyvumą.

Programas buvo gražus ir įdomus. Atidarymą "Aušros" choras sugiedojo šios šalies ir Lietuvos himnus ir keletą gra- žių dainelių. Minėjimo vedėjas, S. Batkienė, pirmiausiai pa- dard šiek tiek yra, tai pasistengkime visi pasidaruoti ir savo pareigą atlikti.

Be jo dar šie kalbėtojai bu- vo: konsulas Gran-Suttie, profesorius Kirsonell ir vieti- nis veikėjas J. Jokubynas. Pastarasis savo kalboje atsi- šaukė del piniginių paramos. Susirinkusieji suaukojo virš šimto dolerių.

Prie programos išpildymo prisidėjo: smuiklininkė M. Po- ciutė, solistė Z. Užemeckienė, duete St. Derviniene, O. Na- rusienė ir kiti. Užbaigė "Auš- ros" choras su dainomis.

Taipgi šiame minėjime vien- balsiai priimtos rezoliucijos anglų ir lietuvių kalbomis. Bendrai imant, šis minėjimas pavyko visais atžvilgiais.

Reikia pasidžiaugti, kad mūsų kuopos nariai veik visu šimtu nuosimčių yra nuošir- dūs Lietuvos rėmėjai.

Kuopos koresp. V. D.

Lowell, Mass.

Iš SLA 173 Kp. Susirinkimo

SLA 173 kuopos susirinki- mas įvyko kovo 4 dieną.

Kuopoje yra liginis p. Žab- rrys, kuris dar serga. Kuopa šiam liginui linki greito pas- veikimo, kad ir vėl galėtų su mumis dirbti tėvynės ir SLA naudai.

Buvo apkalbėta daugelis reikalų.

Gerbiameji nariai: jusų vi- sų dalyvavimas susirinkimuose yra labai svarbus, nes turime daug svarbių aptarimų. Todel malonėkite visi dalyvauti atei- nančiame susirinkime ir abel- nai visuose susirinkimuose.

Pranė K. Šumskaitė, Korespondentė.

Užsimokant duokles i SLA išanksto vienarti- niu mokėjimu už visą me- tą, galima susitaupyti ne- mažą dolerių. Pavyzdžiui, tas narys, kuris N3 sky- riuje kas mėnesis turi mo- kėti po \$9.83 — per dvy- lika mėnesių sumoka

\$117.96, o mokėdamas už visą metą antsyk — mo- ka tik \$110.74, arba \$7.22 mažiau — reiškia tiek su- sitaupo sau.

Aukos Amerikos Lietuvių Tarybai

Nuo 1945 m. sausio 15 dienos iki vasario 20 d. į ALT išdą įplaukė šios sumos:

A. Kazaitis, Chicago	\$5.00
Brone Starkienė, Los Angeles	
ALT skyriaus duoklės	3.75
Joseph Kumeita, Los Angeles, Cal.	10.00
J. Alikonis, Chicago	2.00
K. J. Kodis, Danville, Ill.	4.00
Eva Girous, Chicago, Ill.	2.00
Peter M. Kaitis, Chicago, Ill.	25.00
SLA 226 kuopos, per K. Čepuką, Chicago	5.00
Pranas Šeštakas, Brooklyn, N. Y.	10.00
P. Krutkas, Norwood, Mass.	5.00
John Zills, Superior, Wis.	5.00
ALT Lake County, Ind.	
skyrus, per C. Dubickas	100.00
Dr. Joseph B. Končius, Mt. Carmel, Pa.	100.00
Lithuanian Franciscan Father, Greene, Maine	76.00
Racine, Wis., vasario 11 d. sudėtos aukos, atsuntė	
J. Simanavič	50.00
Chicago Lietuvių Taryba, per idininką P. Miller	1,200.00
A. Milauckas, Cicero	75.00
John A. Kass, Chicago	95.00
ALT skyrius Brigedport, Conn. aukojo pernai du kartų po \$40.00, bet aukų sąrašė per klaidą buvo paskelbta tikslai viena \$40.00 auka.	

Nuo 19.5 m. vasario 20 d. iki kovo 1 d. ALA išdą įplaukė šios sumos:

ALRK Federacijos šv. Praciškaus parapijos Lawrence, Mass., skyrus, per kun. P. M. Jura	\$80.55
Lowell, Mass., lietuvių au- kos, surinktos Lietuvos nepri- klausomybės metu, per kun. P. V. Šakauską	79.25
Akrono Lietuvių Draugijų tarybos, per A. Gutauską	150.00
Toronto, Can., lietuvių au- kos, surinktos vasario 18 d. na, per J. Yokubyną	25.00
Cleveland, Ohio, per Mrs. M. Cienas	300.00
Toronto, Can., lietuvių au- kos, per A. Frenzelį	25.00
Mikolas Stoškus, Kankakee, Ill.	80.00
John Kasper, Kankakee, Ill.	2.00
Peter M. Kaitis, Chicago, Ill.	15.00
Toronto, Can., lietuvių, per p-ig Indrielenę	25.00
J. P. Varkala, Chicago, Ill.	55.00
Toronto, Can., lietuvių, per J. Manku	13.50
Pittsburgho Lietuvių Tary- bos skyrus, per Grėbluną	1,000.00
Detroito Lietuvių Organizaci- jų Centras, per P. Medonį	310.00
Kun. Emil Paukšty, Ches- ter, Pa.	100.00
Jacob Maskoliunas, Chica- go, Ill.	10.00
Juozas Kaunas, Chicago, Ill.	50.00

LIETUVIAI KARININKAI

Surinko IZABELĖ BALTRAMAITIENE

(Tąsa)
Lt. Dan Blozis, U. S. A., iš Chicago, Ill., žymus sportininkas.

Lt. Jonas D. Bloznelis, iš Catskill, N. Y., 1944 m. žuvo per karo veiksmus.

Capt. W. R. A. Boben (Bau- bonis), U. S. A., iš Wilkes Barre, Pa., gydytojas, 1944 m. buvo Randolph Field, Texas.

Lt. Jonas Bogdanas, A. A. F., iš New Britain, Conn., žu- vo oro katastrofoje prie San Marcos, Texas, 1943 m.

Lt. John Borden, U. S. A., iš Chicago, Ill., dantų gydy- tojas.

Major Boniface Brazaitis, U. S. A., iš Rahway, N. J., 1944 m. buvo Puerto Rico.

Lt. Hermina Brazauskas, Army Nurse Corps, iš Ed- wardsville, Pa., slaugė, 1944 m. buvo užsieny.

Lt. Edward Brazauskas, U. S. M. C., iš Chicago, Ill., la- kunas, inžinierius.

Capt. Brezas, A. A. F., iš Bloomfield, N. J., lakunas.

Capt. Victor Brosokas, U. S. A., iš Maizeville, Pa., už nepaprastą narsumą ir dra- sumą Afrikos invazijoje 1943 m. maj. gen. Terry Allen jam įteikė Distinguished Service Cross, antrąjį iš aukščiausių garbės ženklų; būnant Anglijo- je jam buvo skirtos svarbios karo užduotys, be kitko jis 20 dienų praleido už užrakin- tų durų, patalpose, kur buvo planuojama Afrikos invazija; ten jis asmeniškai suėjo į pa- žintį su generolais Eisenhoweriu ir Clarku.

Lt. Albert P. Budris, U. S. A., iš Chicago, Ill., 1944 m. buvo sužeistas.

Lt. A. Bunes, Army Nurse Corps, iš Elizabeth, N. J., slaugė, tarnauja užsieny.

Lt. Joseph Burkauskas, A. A. F., iš Naugautuck, Conn., lakunas, bombonešio naviga- torius, 1943 m. dingo be ži- nios per misiją Europoje, 17 kartų dalyvavo Vokietijos bombardavime, buvo keletą kartų apdovanotas atsižymė- jimo ženklais ir vieną kartą buvo kautynėse sužeistas.

Ensign Elizabeth Butėnas, Navy Nurse Corps, iš Gard- ner, Mass., 10,000 viešnia Wo- men's Military Services Club patalpose, New Yorke.

Capt. Joseph Butėnas, U. S. A., iš Elizabeth, N. J., gydy- tojas, tarnauja Europos fronte suvirš du metus, Italijoje gydė kitą Elizabethietį žurna- listą Richard Tregaskį.

Capt. Walter Butkus, U. S. A., iš Chicago, Ill., gydytojas. 1943 m. buvo šiaurės Afriko- je.

Lt. Albert P. Butvidas, U. S. N., iš Nuntley, N. J., 1944 m. buvo Bunker Hill, Ind.

Lt. Commander Michael V. Casper (Kasperas), U. S. N., iš So. Boston, Mass., dantų gydytojas.

Major Joseph Černauskas, U. S. A., iš Lawrence, Mass., 1943 m. buvo Birmingham, Ala.

Lt. George Černauskas, A. A. F., iš Brooklyn, N. Y., pa- sekmingai yra atlikęs daug oro misijų Pacifike.

Lt. Joseph J. Chapas, A. A. F., iš Aurora, Ill., 1944 m. vo- kiečių paimtas į nelaisvę Ru- minijoje.

Ensign A. L. Childs, U. S. N., iš Chicago, Ill., 1941 m. buvo Pearl Harbor, Hawaii.

Lt. Ant. Dailyda, U. S. A., iš Worcester, Mass., 1944 m. buvo sužeistas.

Lt. Commander Danis, U. S. N., iš Chicago, Ill., priešui sutorpėdavus jo laivą jis he- roiskai išgelbėjo kitus įgulos narius ir už tai buvo cituo- tas.

Lt. Alexander Darbutas, A. A. F., iš Pittsburgh, Pa., la- kunas, atliko daug sekmingų

misijų prieš vokiečius, turi Distinguished Flying Cross pažymėjimą.

Major Joseph Davis (Užda- vinis), U. S. M. C., iš Linden, N. J., nepaprastai atsižymėjo kovoje prieš japonus, 1943 m. vieną japonų laivą uždegė, o kitą sudaužė.

Capt. Edward Degutis, U. S. A., iš Detroit, Mich.

Capt. Albert Degutis, U. S. A., iš Elizabeth, N. J., dantų gydytojas, tarnauja Europos frontuose.

Lt. Alfonso S. Deikus, U. S. A., iš Maspeth, L. I., 1944 m. dalyvavo kautynėse Fran- cijoje.

Lt. John Dering (Derigas), A. A. F., iš Chicago, Ill., 1944 m. buvo Flight Instructor Bainbridge, Ga.

Ensign Vincent Dering (Derigas), U. S. N., iš Chi- cago, Ill., lakunas, po šešių mėnesių Pacifiko karo fron- tuose 1944 m. buvo grįžęs į namus.

Lt. Peter Dobilas, A. A. F., iš Chicago, Ill., inžinierius, 1944 m. buvo Flight Leader New Mexico valstybėje.

Lt. E. C. Duben, U. S. A., iš Brooklyn, N. Y., 1943 m. buvo Camp Wheeler, Ga.

Capt. B. Gsunas, iš Wa- shington, D. C., 1943 m. buvo Floridoje.

Lt. James Z. Gailun, U. S., iš Hartford, Conn., dantų gy- dytojas.

Capt. Julius P. Gale (Jur- gėla), U. S. A., iš Long Island, gydytojas, po 26 mė- nesių Afrikos ir Europos frontuose paskirtas į Flight Surgeon's kursas Texas val- stijoje.

Lt. Victor J. Galinis, U. S. N., iš So. Boston, Mass.

Lt. Joseph P. Gavenonis, U. S. A., iš Plymouth, Pa., 1943 m. buvo Camp McCoy, Wis.

Ensign Albin Gederovich (Gedaravičius), U. S. N. R., iš Brooklyn, N. Y., medicinos studentas.

Lt. Joseph Geletkas, U. S. N. R., iš Farrell, Pa., 1943 m. lankė kursus svetimų kal- bų susisiekimo, Camp Crow- der, Mo.

Lt. James S. Gialelis, A. A. F., 1943 m. buvo Command- ing Officer of C. A. M. Pro- gram, State Teachers' Col- lege, Grove City, Pa.

Lt. Anthony Globis, U. S. A., iš Racine, Wis., nuo pat karo pradžios japonų belais- vis.

Lt. Edward Globis, A. A. F., iš Chicago, Ill., bombone- šio co-pilot, 1944 m. žuvo bombarduojant Vokietiją.

Capt. Grajauskas, A. A. F., iš Brooklyn, N. Y., žurnalis- tas.

Greblunas, iš Chicago, Ill., gydytojas (Draugas, 1944 m. XII. 10 d. praneša, kad jis ka- ro tarnyboje).

Lt. Albert Gumuliauskas, U. S. A., iš Chicago, Ill., 1944 m. rugp. mėn. pranešta, kad jis dingęs Europos fronte, vė- liau, spalio mėn. pranešta, kad yra patekęs vokiečių ne- laisvėn.

Lt. Gussen, A. A. F., iš Ci- cero, Ill., 1944 m. buvo avia- cijos instruktorius.

Lt. Peter Gustaitis, U. S. A., iš Brooklyn, N. Y., gydy- tojas.

Capt. Anthony C. Guzaus- kas, U. S. A., iš Aurora, Ill., gydytojas, 1944 m. buvo Olan- dijos Rytų Indijoje.

Lt. Col. B. Leonard Jakai- tis, U. S. A., iš Chicago, Ill., 1943 m. buvo Fort Leonard Wood, Mo. (Lietuvių žinios, 1943 m. VI. 18 d. klaidingai jį paskelbė liut. generolu).

Lt. Stasys Jakubs, U. S. N., iš Chicago, Ill., dantų gydy- tojas.

(Daugiau bus)

Amerikos Raudonam Kryžiui Darbai Ir Apgailėtinas Nekurių Supratimas

Red. Pastaba. — Šis rašinys apibūdina veikimą vien New Haven, Conn., pasiūlytųjų moterų. Bet šį veikimą mes skaitome kaip simbolį ir visose Amerikos lietuvių kolonijose pasiūlytųjų moterų veikimo. Visi ir visur Amerikos lietuvių veikla padėti Amerikai laimėti karą ir padėti Lietuvai išlaisvinti. Karakteringa, tačiau, kad čia minimame mieste atsiranda dar tokių moterų, kurios, nesuprasdamos tikrojo reikalo ar kieno nors klaidinamos, šiem kilmiai darbu kenkia. Šio rašinio autorė, Juzė D-nė, gerai ir padarė, pabardama tokias neišmanėles.

New Haven, Conn. — Musų kolonijoje Amerikos Raudonojo Kryžiaus lietuvių vietetas veikia jau apie suvėję treji metai. Vadovauja mūsų brangi tautietė p. Ona Alf. Per tą laiką atlikta gana gražių darbų ir lietuvių vardas pastatytas prideramoje aukštumoje.

Apart kelių šimtų dolerių, išeitų Amerikos Raudonajam Kryžiui pinigais, buvo atskirai veikta 4-tos paskolos vajuje ir Karo Bonų išparduota už apie \$9.000. Užpraista rudenį buvo nupirktas del ambulanco lova su visais įrengimais, kurioje buvo parvestas pirmas sužeistas karys į Allingtown ligoninę. Praeitą žiemą buvo užsimota nupirkti Amerikos Raudonajam Kryžiui ambulancą arba "jeep car", bet pasiteiravus apie kainas ir leidimą, susilaikytą, iš dalies ir prisibijota užsitraukti ant savęs dideles skolas, nes toki daiktai būtų kainavę kelis tukstančius dolerių, o musų finansiniai ištekliai siekė tik apie \$500. Tokiu būdu, Raudonojo Kryžiaus Centrai rekomenduojant, įrengta Yale Universitete stovintiems kariuomenės daliniais poilsio kambarys, už ką užmokėta apie \$460.00. Kariuomenės vyriausybė giliai šią musų auką įvertino ir prisiuntė gražų padėkos laišką musų skyriui. Laišką gerb. klebonas perskaitė bažnyčioje laike mišių 10 val. vieną sekmadienį. Likusios aukos įteikta Raudonojo Kryžiaus vietiniam centrui pinigais.

Rodos šiuo darbu kiekvienas lietuvis galėtų tik pasidžiaugti, kai mes savo aukomis mažiname žmonių kančias, savo tautybę iškeliamė ir kad savo dovana galėjome suteikti bent tiek malonumo tiems, kurie už mus kariauja, kad butume saugūs ir laisvi. Gal but ne vienas karys po sunkių dienų užsiėmimų išėjosi musų padovanotoje sofėje, arba prie stalo patogiai rašė laišką savo artimiesiems, su pagarba minėdamas lietuvių, nes kambarį ant sienos kabėjo lentelė su lietuvių vardu, kurią išbraižė karys invadas. Gal but tai matė ir ne vienas lietuvis karys ir pajuto padėtinimą kovoje už Amerikos pergalę ir Lietuvos laisvę.

Dabar kariuomenės daliniai iš Yale Universiteto yra ištraukti, tai ir musų aukomis nupirkti baldai yra išvešti. Apie tai kariuomenės dalinių vyriausybė mums pranešė laišku.

Bet gailla, kad nekurių musų žmonės, per savo apgailėtiną nesupratimą, del šios donanos reikią nepasitenkinimą ir diskredituoja visus tuos, kurie yra tiek daug rūpestingai pakėlę ir stambių aukų nesigailėję. Bet tai jau tokia žmonių proto išsivystymo nelygybė — juos turime pakeisti ir dar su didesniu užsimojimu remti labdarybės idėją, kad išlaikyti gyvenimo balansą.

Taipgi musų vieneto moterų gražiai savo tautybę pažymėjo amerikų akys sa-

vo rankų darbais: jos per tą laiką daug prisuavo, prinėrė įvairių dalykų. Jomis yra: M. Mačiulaitienė, J. Silkenė, A. Pilvelienė, E. Kazokienė, O. Markunienė, M. Janušienė ir jos dukterė O. Miškinienė, D. Bakaitienė, O. Norkunaitė ir kitos. Kai vienos iš musų su širdingu atsidavimu ne tik dirba, bet ir aukoja, kad tik greičiau Amerika laimėtų šį karą, kad tik geriau būtų apsupinti musų kariai įvairiuose frontuose ir kad butume verti ir drąsus paprašyti Amerikos pagalbos Lietuvai nepriklausomybę atsteigti, tai kitos musų sesės ne tik nieko neveikia, bet net savo palaidu liežuviu kitas nuo darbo sulaiko.

Neseniai, vieną sekmadienio rytą išėjus iš bažnyčios, kalbinau moteris dirbti Amerikos Raudonajam Kryžiui lietuvių skyriuje. Bekalbant, įsibriau, pora moterų ir pradeda kalbėti nesąmones apie musų veikiamus darbus. Neabejoju, kad tos sesės girdėtos paskalus žodis į žodį teisingai kar-tojo ir jų sąžinė buvo rami lig nieko blogo nepadarius. Tačiau jos per savo nežinę atli-ko neapsakomą blogą. To-del aš jaučiu pareigą tokias musų seseris drausti. Jei jau nežinome nieko gero apie Amerikos Raudonąjį Kryžių pasakyti, tai verčiau tylėkime, nes kitaip darome gėdą, ne tik sau, bet ir lietuvių tau-tai ir bažnyčiai. Iš šalies žmo-gus išgirdęs gali pasakyti: tai bent krikščioniškos idėjos išpažintojos, tai kiek suprantą artimo meilę.

Turint omeny, kad niekur nėra tobulo — negalime pasakyti, kad ir musų veikime klaidų nepasitaiko, ypač kuomet reikia vengti "charity chislers" ir susidurti su įvai-

riais raketieriais. Bet už tat negalime pasakyti, kad Ame-rikos Raudonojo Kryžiaus idė-ja bloga ir kad neatliekama kilnų žmoniškumo darbai. Juzė D.—nė.

Lietuvos Pabėgėliai Švedijoje

Dar neturime pilnos statis-tikos švedijon pabėgusių lie-tuvių. Kai kurie jų nesure-gistruoti. Sakoma, daugelis jų ešą Norvegijoje, kur juos vo-kiečiai atgabeno vergų dar-bams. Kai ten išlipis alijantų kariuomenė, lietuvių, žinoma, gaus daugiau progų pabėgti nuo vokiečių švedijon.

Dabar jau suregistruoti Cen-trinēn švedijon (apie Stock-holmą) atbėgę Lietuvos pilie-čiai. Jų ten suskaičyta 324, kartu su keliais jau švedijoje gimusiais kūdikiais.

Pabėgėliai Pagal Apskričius
Lietuviams švedijon pabėg-ti buvo ypatingai sunku, nes ten Baltijos jūra plati (apie 300 mylių), ogi Lietuvos pa-jury buvo likęs tik vienas mažutis ir neužbaigtas žvejų uostas Šventoji su keletu šve-dų laivelų. Kai kurie lietuvių bėgo per Latviją. Yra žinoma, kad daug plaukusių lietuvių nuskeno juroje nuo audrų ir nuo vokiečių bombų. Kai ku-riuos juroje pagavę vokiečių kariški laivai ir nusigabėję Vokietijon.

Beveik pusę visų registruo-tų pabėgėlių sudaro vien Kre-tingos apskričio gyventojai; jų yra 149. Vien iš Švento-sios kaimo jų yra 106; mat, šis kaimas prie pat jūros ir gyvena šiaurinėje Lietuvoje ir Baltijos pajury, tad ši ap-linkybė leido daugeliui jų at-sidurti švedijoje.

Biržai — 10 ir Klaipėda — 7. Be to, du didieji Lietuvos mie-tai duoda kiek didesnį pa-bėgėlių skaičių: Kaunas — 64, Vilnius — 16. Kiti šiau-rinėnės Lietuvos apskričiai duo-da tik nuo 1 iki 4 pabėgėlių. O iš Suvalkijos ir pietinės Lietuvos švedijon gal retai kas pateko.

Pabėgėliai Tautybėmis
Daugiau kaip du trečdaliu pabėgėlių sudaro lietuviai; jų 232. Po jų seka latviai, kurie Lietuvoje nesudaro nei vieno pilno procento, jie gyvena šiauriniuose Lietuvos pasie-niuose, o daugumą sudaro Šventosios ir Butingės kai-muose, patogiausiam pabėgti pajury. Todėl latvių paspru-ko net 78, jų daugumas tai neturtingos švedų šeimos ir šiek tiek smulkių ukinkų. Be jų, esama dar 2 žydų, 2 lenkų ir 2 rusų kilmės Lie-tuvos piliečių.

Pabėgėliai Titybomis
Tikybinis atžvilgiu pabėgė-lių sąstatas irgi gana mar-gas; katalikų apie 220, protes-tantų 100, žydų 2 ir keletas kitų. Pabėgėlių tarpe yra vienas katalikų kunigas ir vie-nas protestantų pastorius. Lietuvoje protestantų nėra nei pilnos dešimtos dalies, bet jie gyvena šiaurinėje Lietuvoje ir Baltijos pajury, tad ši ap-linkybė leido daugeliui jų at-sidurti švedijoje.

Pabėgėliai Profesijomis

Teikia dar magesnį vaizdą, nors jų tarpe aiškiai vyrauja bėdnuomenė. Nėra jų tarpe nei vieno žymaus politiko, nei kurios partijos lyderio. Bolše-vikų spauda Amerikoje juos buvo apšaukusi kvilingais ir buržuais. Tačiau jų tarpe nėra nei vieno bolševikų ar vo-kiečių komisarų.

Stambiausią grupę sudaro rankų darbo atstovai — 108. Jų tarpe yra 38 žvejai, 21 ne-kvalifikuoti darbininkai, 29 smulkūs amatininkai (batsiu-viai, kalviai, kepečiai ir tt.) Ukininkų tikrai 13.

Moterys namų šeimininkės sudaro sekamą pagal gausu-mą grupę — jų 47.

Smulkių valdiškių ofisų ir įmonių kancelarinų darbinin-kų grupė siekia 45. Toliau se-ka studentai ir moksleiviai — 57, smulkūs biznierių ir vers-lininkai — 13, vaikai iki 7 metų amžiaus — 28 ir laisvo-sios profesijos — 16 (šių tar-pe 4 gydytojai, 2 dentistai, 4 inžinieriai ir po viena-kitą lais-vųjų profesijų).

Kaip matome bolševikų spaudos ilgai pūstas burbulas apie švedijon pabėgusius bur-žuus visiškai sprogo. Pasiro-do, kad pabėgėlių ir šelpiamų skaičiuje daugiausia esama bėdnuomenės Lietuvos smiltingo pajurio gyventojų, labai sun-kiu darbu pelnantių savo gy-venimą. Jei jie bėgo, tai, tur-but, labai pavojinga pasidarė Lietuvoje paprastam žmogui gyventi. Amerikos lietuviams tenka garbinga proga šitiems vargšams padėti jų sunkiau-siose gyvenimo dienose svet-i-moje šaly, toli nuo savųjų. Tuo ir rupinasi Bendrasai Amerikos Lietuvių Fondas.

K. Pakštas.

Komunistas Nesusikalba Su Komunistu

Tulame Vilnius numery vie-noje vietoje rašoma, kad "Lie-tuva yra Rusijos provincija", o kitoje vietoje, kad "Lietuva yra savarankiška valstybė". Kaip valstybė gali būti vals-tybė ir nevalstybė, tai tik Vil-nies redaktorių Pruseikos ir Andriulio "uzbonai" gali išaiš-kinti.

Komunistas Vineas prilygi-na Lietuvą Michigano arba Illinojaus valstijoms ir aiškiai pasako, kad "Lietuva, jei pa-siliks Rusijos okupacijoje — bus tik Rusijos provincija ir pasaulis su ja jokio reikalo neturės, kaip neturi su Ka-zakija ir Tajikija". Ešą, "nei viena pasaulio valstybė nesi-kaito su Michigano arba Illinois valstijomis. Jos skaitosi su 48 valstijų valdžia — valstybe. Kai Lietuva prisidėjo (kada gi taip atsitiko? — Red.) prie Sovietų Sąjungos — ji tik tiek reikią, kiek Suvienuytų Valstijų bile kuri valstija". Čia pasakytą tikra tiesa: Lie-tuva Rusijos imperijoje butų, kaip pelė po šluota — be jo-kių teisių, be jokio balso; jos niekas neužtartų, niekas nežinotų, kaip nežino Kirkizijos ar kurios kitos taip vacina-mos "respublikos" — Rusijos gubernijos. Komunistai, ta-čiau, tokį "rojų" perša nepri-klausomai Lietuvai ir sąmo-ningai lietuvių tautai. Klausimas: ar jie tą daro iš durnys-tės, ar už pinigus? (Mes ma-nome, kad lietuviškų komunis-tų lyderiai jau nėra tokie dur-niai — jie matuškai Rusijai dirba už pinigus. — Red.)

Komunistas Kds, kritikuo-damas dr. Grigaitį, susikriti-kuoja save ir susiduria nosis į nosį su Vincu. Abudu jie komunistai, abu "aukštai iš-silavinę žurnalistai", abudu rašo viename ir tame pačia-me Vilnius numery apie tą patį reikalą, bet prieina visai priešingų pasekų: vienas sako, kad "Lietuva yra valstybė", o kitas — kad "Lietuva nėra valstybė". Iš to seka, kad vie-nas jų yra arba melagis arba ignorantas. O pagaliau, gal "two in one, both in two". Sulig Kds, "ginčias eina ne apie pripažinimą Lietuvos kai-po krašto bei valstybės, o apie pripažinimą ar nepripaži-nimą Lietuvoje veikiančios valdžios". Čia klausimas: ką Kds. bando apgauti — sa-ve ar savo skaitytojus? Jei jis yra neišmanėlis ir kalba tą, ką jam Bimba ir Pruseika, Maskvos įsakomi, įkalbinėja, tai tenka jo pasigailėti ir jam atleisti. Bet jei jis žino, ką kalba ir, žinodamas, mėgina savo skaitytojus apgauti, ta-da tenka jį pasmerkti ir į vi-ligųjų galeriją pastatyti.

Visi, bent kiek galvojanti žmonės, žino ir supranta, kad "ginčias eina ne apie Lietuvos valdžią, bet apie pačią Lie-tuvą — apie jos buvimą ar ne-buvimą.

Lietuviai stoja už Lietuvos valstybę, o komunistai stoja prieš Lietuvos valstybę. Lie-tuviai nori ir reikalauja, kad Lietuva pasiliktu nepriklausoma valstybė, o komunistai perša Lietuvai Rusijos pro-vincijos-gubernijos statusą ir teises. Ar jie žino ar nežino, ką daro, tai ne musų reika-las. Tačiau, iš čia pacituotų dviejų straipsnių matosi, kad jie mulkina savo skaitytojus ir neduoda jiems tikrojo Lie-tuvos padėties vaizdo. Jie ne-pasako savo skaitytojams, kad Lietuva, Sovietų Sąjungoje, butų ne valstybė, bet tik val-stybės (Sovietų Sąjungos) dalis — gubernija, kurios vyriau-sioji valdžia sėdėtų ne Vilniu-je, bet Maskvoje — kad Lie-tuvą valdytų ne lietuviai, bet rusai. Jie taip pat nepasako, kad Lietuvoje yra dabar ir vėliau butų visada įvairūs "žandarai", kurie gali ir ga-lėtų bile kurti lietuvių, neiški-riant ir komisarų, areštuoti ir išsiųsti į Sibirą ar į kuria

nors kitą Rusijos dalį. Jie ne-pasako ir to, kad pirmosios ir dabartinės okupacijos metu rusai yra areštavę ir iš Lie-tuvos išvežę apie 50,000 ge-riausių Lietuvos sunų ir duk-terų, kad okupantai yra už-darę Lietuvos žmones lyg ko-kius didžiausius kataržninkus ir nusikaltėlius — laiko juos inkomunikado (visiškai at-skirtus nuo gyvųjų žmonių): nei Raudonasis Kryžius, nei UNRRA, nei užsienio lietuviai, nei bent kas kitas prie jų ne-gali prieiti.

Jei Lietuvoje butų Lietuvos ir lietuvių valdžia, tai ji san-tikautų ne su Lietuvos prie-šais komunistais, bet su drau-gais — lietuvišiais patriotsais, kurie visuomet Lietuvai ir lie-tuvių tautai troško ir dabar tebetrošksta tik gero. **Lietu-voje Lietuvos valdžios dabar nėra** — ten yra tik okupantų ir jų Charley McGartėiai.

Bolševikų organas Vilnis, be kita ko, rašo, kad "nežiur-int Lietuvoje egzistuojan-čios valdžios pripažinimo ar nepripažinimo, Lietuvos atsto-vybės namas vistiek pasilieka Lietuvos teritorijoje". Taip, jei kalba eity tik apie Lie-tuvos valdžią, kaip dabar eina kalba apie Argentinos valdžią, tai Lietuvos namas, kuriame yra Lietuvos atstovybė Was-hingtono, pasiliktu Lietuvos, nežiurint to, kokia valdžia Lietuvoje butų, bet kadangi eina kalba apie Lietuvos bu-vimą, tai tuo pačiu kartu kal-ba eina apie Lietuvos atsto-vybės Washingtono ar kur ki-tur buvimą ar nebuvimą. Jei Lietuva po šio karo bus ne-priklausoma, tai ir jos at-stovybė užsieny bus nepri-klausoma, bet jei Lietuvą pa-sivergs Rusija, tai ir Lie-tuvos atstovybė ar atstovybės teks Rusijai. Pavyzdžiui yra Vokietija ir Italija: kuomet Stalinas Lietuvą užgrobė, o Hitleris su Mussoliniu tą už-grobimą patvirtino, tai Lie-tuvos atstovybės Berlyne ir Ro-moje pasiėmė rusai. Tas pats butų ir Washingtono ir kitur, jei tik Rusijai pasisektų lega-lizuoti savo smurtą ir grobo-niškumą — nuosavybės teises prie Lietuvos teritorijos gau-ti. Bet yra abejotina, kad de-mokratiškos šalys pripažintų diktatorių smurtą ir pasektų diktatorių pėdomis. Toks žy-gis butų pavojingas bile ku-riam žmonių valdžios galvai ir įrtijai, kuri smurtą užgirtų ir gyvą bei nekaltą tautą ir valstybę palaidotų — iš ne-priklausomų ir suveneninių valstybių išbrauktų. Pripaži-sant Lietuvos užgrobimą, rei-kėtų pripažinti Austrijos, Man-džurijos ir kitų teritorijų už-grobimą.

Lietuva yra maža, bet jos byla yra didelė — net daug didesnė už dabar esamą Len-kijos bylą: Lenkijos byla lie-čia tik tam tikrą teritoriją, o Lietuvos byla liečia nepri-klausomos valstybės gyvybę. Lenkijai siulomas atlyginimas vokiška teritorija, o kasgi bu-tų pasiūlyta Lietuvai ir lie-tuvių tautai? Baisi vergovė ir kietė geležiniai tos vergovės pandčiai...

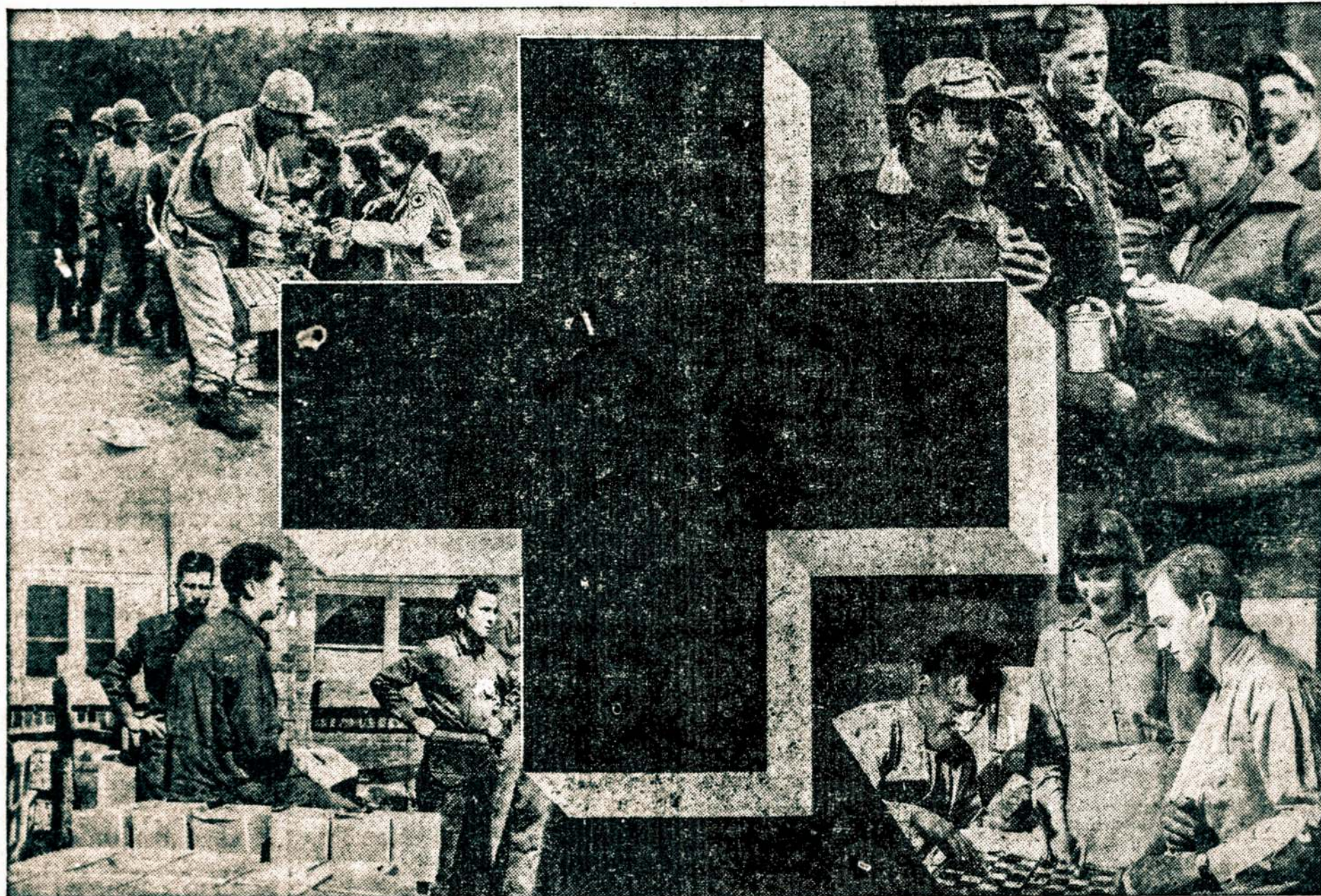
Ar manote, kad lietuvių priimtą tą su šypsena ir pa-dėka? Aišku, kad ne! Lie-tuviai, kaip kovojo praecy, ko-voja dabar, taip kovotų ir ateity. Lietuviai smurtui ir prievartai niekad nenusilenkė ir niekuomet nenušilenks. Maskolbernius ir lenkbernius visuomet smerkė ir visuomet smerks. Judošių lietuvių tau-ta labai nekencia. Maskolber-niai komunistai jais yra. Prieš juos lietuvių įnirtimas kasdien vis kyla.

Tėvynės Skaitytojas.

Bile auka Raudonajam Kry-žiui gera, bet juodidesnė — tuogeriau. Paaukokite sulig savo geriausių išgali.

Aukokime Raudonajam Kryžiui Laikę Dabar Pravedavo Vajaus!

This is a call to America's Heart

Your Red Cross faces its greatest task!

This is the most important appeal for funds in the history of the American Red Cross.

After three years of war the work of your Red Cross is greater than ever. It must serve millions of our fighting men abroad. Lonely men. Homesick men. Wounded men. The Red Cross, always at their side, helps to bring them cheer and comfort wherever they may be.

It lends a helping hand to the thousands of returning service men—sick, wounded—desperately in need of friendly guidance.

And remember, YOU... and you alone... keep the Red Cross alive. For without your

help there could be no Red Cross. There are no special funds to keep up its great humanitarian work. The money must come, as always, from the heart of America—you!

Our duty is clear... we must keep the Red Cross at the side of our fighting men and our wounded heroes. We must help the Red Cross in its vital job of sending food and medicine to war prisoners... aiding the ill and lonely overseas... collecting life-giving blood plasma. The scope of the Red Cross is almost limitless. Every Red Cross worker is your personal messenger of sympathy and comfort to your man in uniform.

**GIVE NOW...
GIVE MORE**

Keep your RED CROSS at his side

Šią vietą del Amerikos Raudonojo Kryžiaus aukoja SLA Centras ir Pildomoji Taryba, ir ta pačia proga paraginame visus SLA narius, visas SLA kuopas ir bendrai lietuvius aukoti Amerikos Raudonajam Kryžiui sulig savo geriausių išgali. Aukokite patys, paraginkite ir kitus aukoti. Amerikos Raudonojo Kryžiaus atstovai visuomet ir visur buna šalia tų, kuriems pagalbos reikia. Jie yra ir bus ir šalia jūsų sunų, atliekančių savo šventas pareigas kovodami vi-suose karo frontuose už musų visų laisvę ir geresnį gyvenimą po karo. Kur yra lietuvių komitetai, aukokite per tuos komitetus, kad lietuvių už rėmimą šios labdaros organizacijos gaudų kreditą.

